

650
20052010000000

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Min.Landbouw,Natuur en Voedselkwaliteit
Secretaris-generaal
Prof dr A N van der Zande
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

DGBK/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

T 070- [redacted]@minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000335896

Datum 18 mei 2010
Betreft Verdrag Raad van Europa - consequenties specifieke wetten

Bijlagen
1

Geachte heer Van der Zande,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonodig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van LNV.

Het Verdrag is van toepassing op de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, verzoek ik u mij te informeren of er nog aanvullende specifieke wetten zijn onder verantwoordelijkheid van LNV die moeten worden getoetst aan het Verdrag. Betekent ondertekening van het Verdrag dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

10^e
Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 18 juni 2010, gestuurd worden aan [redacted] via [redacted]@minbzk.nl. Mochten er eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [redacted], via [redacted]@minbzk.nl.

Met vriendelijke groet,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

65 E
2010-0000335888

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Oen Haag

Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
Secretaris-generaal
Drs G H O van Maanen
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

DG8K/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon
[Redacted]
T 070 [Redacted]@minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000335888

Datum 18 mei 2010
Betreft Verdrag Raad van Europa - consequenties specifieke wetgeving

Bijlagen
1

Geachte heer Van Maanen,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonodig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van VWS.

Het Verdrag is van toepassing op de Wet op de geneesmiddelenvoorziening, artikel 29 derde lid. In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, verzoek ik u mij te informeren of er nog andere specifieke wetten onder verantwoordelijkheid van VWS zijn waarop het Verdrag van toepassing is. Betekent ondertekening van het Verdrag dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 18 juni 2010, gestuurd worden aan [Redacted] via [Redacted]@minbzk.nl. Mochten er eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [Redacted] via [Redacted]@minbzk.nl.

Met vriendelijke groet
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

65 F

200520300000

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Ministerie van Economische Zaken
Secretaris-generaal
Drs C Buijink
Postbus 20101
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

DGBK/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon
[Redacted]
T 070-[Redacted]@minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000335903

Datum 18 mei 2010
Betreft Verdrag Raad van Europa - consequenties voor specifieke wetgeving

Bijlagen
1

Geachte heer Buijink,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonodig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Economische Zaken.

Het Verdrag is onder meer van toepassing op de Wet op de economische mededinging. In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, vraag ik of u mij kunt informeren of er aanvullende specifieke wetten zijn onder verantwoordelijkheid van EZ die moeten worden getoetst aan het Verdrag? Of ondertekening van het Verdrag betekent dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 18 juni 2010, gestuurd worden aan [Redacted] via [Redacted]@minbzk.nl. Mochten er eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [Redacted] via [Redacted]@minbzk.nl.

10^e

Met vriendelijke groet,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

[Handwritten signature of Roos M. van Erp-Bruinsma]

Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

656
20052010090909

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

VROM RIJNSTRAAT
Secretaris-generaal
H van der Vlist
Postbus 20951
2500 EZ 'S-GRAVENHAGE

DGBK/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

T 070-
@minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000335904

Datum 18 mei 2010
Betreft Raad van Europa - consequenties voor specifieke wetgeving

Bijlagen
1

Geachte heer Van der Vlist,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

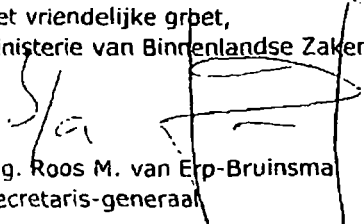
Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonnodig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van VROM.

Het Verdrag is onder meer van toepassing op de Wet waardering van onroerende zaken, artikel 25a. In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, vraag ik of u mij kunt informeren of er nog andere wetten onder verantwoordelijkheid van VROM zijn waarop het Verdrag van toepassing is? Of ondertekening van het Verdrag betekent dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 21 mei 2010, gestuurd worden aan [redacted] via [redacted]@minbzk.nl. Mochten er eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [redacted], via [redacted]@minbzk.nl.

10e

Met vriendelijke groet,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

65 H
200520100001

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Ministerie van Defensie
Secretaris-generaal
Drs A H C Annink
Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE

DGBK/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

[Redacted]

T 070 [Redacted] @minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000335934

Datum 18 mei 2010
Betreft Verdrag Raad van Europa - consequenties voor specifieke wetgeving

Bijlagen
1

Geachte heer Annink,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonedig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Defensie.

In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, verzoek ik u mij te informeren of er specifieke wetten zijn onder verantwoordelijkheid van Defensie die aan het Verdrag getoetst moeten worden. Betekent ondertekening van het Verdrag dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 18 juni 2010, gestuurd worden aan [Redacted] via [Redacted]@minbzk.nl. Mochten er eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [Redacted] via [Redacted]@minbzk.nl.

Met vriendelijke groet,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

10^e
[Handwritten signature]

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

65 I
20052010001

> Retouradres Postbus 2001 I 2500 EA Den Haag

Min.Onderwijs Cultuur en Wetenschap
Secretaris-generaal
Drs K van der Steenhoven
Postbus 16375
2500 BJ 'S-GRAVENHAGE

DGBK/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

T 070

Kenmerk
2010-0000335886

Datum 18 mei 2010
Betreft Verdrag Raad van Europa - consequenties voor specifieke wetgeving

Bijlagen
1

Geachte heer Van der Steenhoven,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonnodig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van OCW.

Vanuit OCW hebben wij reeds onderstaande lijst ontvangen van wetgeving waarop het Verdrag van toepassing zal zijn:

1. Archiefwet, artikel 14
2. Tijdelijke wet mediaconcentraties, artikel 8, derde lid
3. Mediawet 2008, Artikel 2.17, 2.21, 2.34h (moet nog gaan werken), 2.40, 2.82, 2.84, 2.103, 2.148, 2.162, 2.187 en 7.7
4. De Wet op het onderwijstoezicht, art 15 en 21.

In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, verzoek ik u mij te informeren of bovenstaande lijst compleet is. Betekent ondertekening van het Verdrag dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

10^e
Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 18 juni 2010 gestuurd worden
aan [redacted] via [redacted]@minbzk.nl. Mochten er
eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het
Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [redacted]
[redacted] via [redacted]@minbzk.nl.

Datum
18 mei 2010
Kenmerk
2010-0000335886

Met vriendelijke groet,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

S/a
Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

65 J
2005201000010

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Secretaris-generaal
Drs S Riedstra
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

DGBK/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

[Redacted]

T 070 [Redacted]

[Redacted]@minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000335902

Datum 18 mei 2010

Betreft Raad van Europa - consequenties specifieke wetgeving

Bijlagen

1

Geachte heer Riedstra,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonodig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Vanuit V&W hebben wij reeds onderstaande lijst ontvangen van wetgeving waarop het Verdrag van toepassing zal zijn:

- Wet luchtvaart, artikelen 7.2, 8.30, 10.19, 10.23, 10:36 en 10.43
- Luchtvaartwet, artikel 37ha
- Besluit burgerluchthavens, artikel 18
- Luchthavenverkeerbesluit Schiphol, artikel 4A.7
- Regeling burgerluchthavens, artikel 17
- Regeling milieu-informatie luchthaven Schiphol, Hoofdstuk 3
- Instellingsbesluit veiligheidsadviescommissie Schiphol, artikel 4

In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, verzoek ik u mij te informeren of bovenstaande lijst compleet is: Betekent ondertekening van het Verdrag dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

10^e
Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 18 juni 2010, gestuurd worden aan [redacted] via [redacted]@minbzk.nl. Mochten er eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [redacted] via [redacted]@minbzk.nl.

Datum
18 mei 2010
Kenmerk
2010-0000335902

Met vriendelijke groet,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

S/07
Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

65K

2005201060013

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Ministerie van Financien
Secretaris-generaal
Dr R Gerritse
Postbus 20201
2500.EE 'S-GRAVENHAGE

DGBK/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

T 070

@minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000335899

Datum 18 mei 2010
Betreft Verdrag Raad van Europa - consequenties voor specifieke wetgeving

Bijlagen
1

Geachte heer Gerritse,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonedig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Financiën.

Vanuit Financiën hebben we onderstaande lijst met specifieke wetgeving waarop het Verdrag van toepassing is, reeds ontvangen:

- Algemene Wet inzake Rijksbelastingen, artikel 67
- Wet op het financieel toezicht
- Wet toezicht trustkantoren, art 12 e.v.
- Bankwet Hfd IV
- Rijkswet administratieve bijstand Douane, art. 4 - 12
- Wet ter voorkoming van witwassen en terrorisme art. 22 e.v.
- De geheimhoudingsplicht voor Douane zoals geregeld in artikel 15 van het Communautair Douane Wetboek.

In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, vraag ik of u mij kunt informeren of er nog andere specifieke wetten onder verantwoordelijkheid van Financiën vallen waarop het Verdrag van toepassing is? En of ondertekening van het Verdrag betekent dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

200520100020

Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 18 juni 2010, gestuurd worden aan [redacted] via [redacted]@minbzk.nl. Mochten er eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [redacted] via [redacted]@minbzk.nl.

Datum
18 mei 2010
Kenmerk
2010-0000335899

Met-vriendelijke groet,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

65 L

2005201000022

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Ministerie van Justitie
Secretaris-generaal
Mr J Demmink
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

DG&K/OBD
Democratie & Burgerschap
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

[Redacted]

T 070- [Redacted] minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000335898

Datum 18 mei 2010
Betreft Verdrag Raad van Europa - consequenties specifieke wetgeving

Bijlagen
1

Geachte heer Demmink,

Op 18 juni 2009 werd het Verdrag Toegang tot officiële documenten van de Raad van Europa opengesteld voor ondertekening. Ten behoeve van besluitvorming in de MR over ondertekening van het Verdrag, is BZK bezig met het in kaart brengen van de consequenties van ondertekening van het Verdrag. De Verdragtekst en bijbehorende toelichting zijn als bijlage toegevoegd.

Het Verdrag zal met name gevolgen hebben voor de Wet openbaarheid van bestuur, maar ook alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid vallen onder de reikwijdte van het Verdrag en zullen zonodig aangepast moeten worden. Graag vraag ik daarom uw aandacht voor het Verdrag Toegang tot officiële documenten in relatie tot wetgeving die valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Justitie.

Het Verdrag zal onder meer van toepassing zijn op:

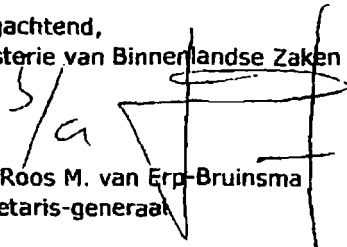
- Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering, artikel 28
- Artikel 365 van het Wetboek van Strafvordering
- Wet politiegegevens
- Openbare voorbereidingsprocedure Algemene wet bestuursrecht
- Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens

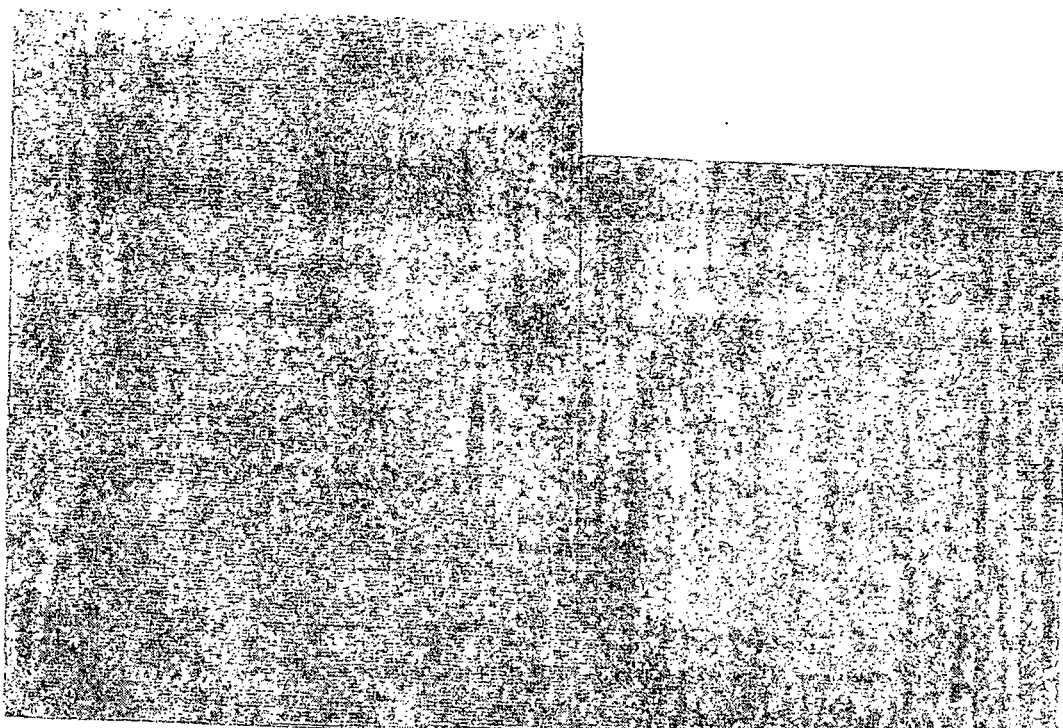
In het kader van de inventarisatie van de consequenties van ondertekening van het Verdrag, vraag ik of u mij kunt informeren of bovenstaande lijst compleet is voor wat betreft de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Justitie? En of ondertekening van het Verdrag betekent dat artikelen aangepast moeten worden? En zo ja, hoe?

10^e
Antwoorden op bovenstaande vragen kunnen, voor 18 juni 2010, gestuurd worden aan [REDACTED] via [REDACTED]@minbzk.nl. Mochten er eerder vragen rijzen naar aanleiding van mijn verzoek of over de bepalingen in het Verdrag, dan kan ook contact opgenomen worden met [REDACTED], via [REDACTED]@minbzk.nl.

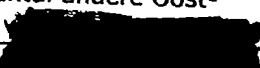
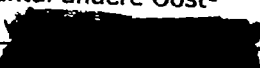
Datum
18 mei 2010
Kenmerk
2010-0000335898

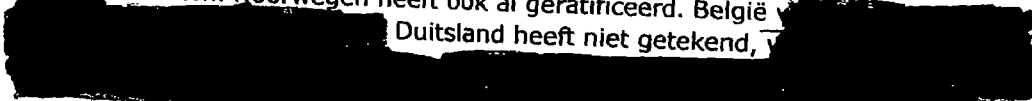
Hoogachtend,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

3/a

Ing. Roos M. van Erp-Bruinsma
Secretaris-generaal

Datum
25 februari 2010
Kenmerk
2009-0000609580

Het Verdrag is d.d. 20 oktober 2009 ondertekend door 12 staten, waaronder België, Finland, Zweden, Noorwegen, Hongarije en Slovenië en een aantal andere Oost-Europese staten. Noorwegen heeft ook al geratificeerd. België Duitsland heeft niet getekend,

 ook het VK heeft niet getekend. Daar geldt sinds 2000 de Freedom of Information Act, die qua systematiek sterk verschilt van de systematiek in het Verdrag.

Pas nadat minstens 10 staten daadwerkelijk hebben geratificeerd/goedgekeurd, treedt het Verdrag in werking. Vanaf dat moment zal de druk op NL tot ondertekening snel oplopen. Echter, reeds nu al komt uit verschillende hoeken de vraag waarom Nederland nog niet heeft getekend. Op 10 en 21 december 2009 zijn Kamervragen gesteld door lid Peters (GroenLinks) over het uitblijven van ondertekening van het Verdrag. De Nederlandse Vereniging van Journalisten stelde deze vraag aan BZK (brief d.d. 17 september 2009), vanuit de vaste commissie voor buitenlandse zaken van de Tweede Kamer kwam dezelfde vraag en ook in EU-verband met betrekking tot herziening van de Eurowob krijgt NL vragen over de status van dit Verdrag. Zeer recentelijk heeft Van Raak (SP) ook gevraagd naar de stand van zaken rondom het Verdrag (ingezonden 17 februari 2010).

3. Consequenties van ondertekening van het Verdrag

11
↓
14^e/m 14
niet verstrekken
a.v. art. 11

11

Biedt het Verdrag ruimte voor aanvullende uitzonderingsgronden?

Datum

25 februari 2010

Kenmerk

2009-0000609580

4. Toetsing overige wetten

Tot slot een laatste opmerking over de consequenties van ondertekening van het Verdrag. Ondertekening van het Verdrag zal niet alleen wijziging van de Wob tot gevolg hebben, maar heeft het ook consequenties voor alle bijzondere wetten met eigen, van de Wob afwijkende regels over openbaarheid (zie voor een eerste inventarisatie bijlage 8). Deze moeten getoetst en zonodig aangepast worden aan het Verdrag. Hierover is contact met de andere departementen. Het is de verantwoordelijkheid van de betreffende departementen zelf hun wetgeving aan het Verdrag aan te passen. BZK coördineert hierbij en zal meedenken over eventuele noodzakelijke wijzigingen.

68B

Commissie BuZa

Aan de minister van Buitenlandse Zaken

Plaats en datum: Den Haag, 1 oktober 2009
Betreft: Reactie m.b.t. Europees verdrag m.b.t. toegang tot informatie
Ons kenmerk: 2009Z12907/2009D47082

Geachte heer Verhagen,

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een brief ontvangen van Rainbow Warriors International te Oranjestad d.d. 29 juni 2009 inzake Europees verdrag met betrekking tot toegang tot informatie.

De commissie ontvangt graag uw reactie op deze brief.

Hoogachtend,

De griffier van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,

10^e

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.buza@tweedekamer.nl

Van: CorruptionWatchAruba [mailto:corruptionwatcharuba@yahoo.com]
Verzonden: maandag 29 juni 2009 14:49
Aan: Commissie BUZA; Commissie BZK; Commissie NAAZ; Commissie EU
CC: caribiana@rnw.nl; redactie@volkskrant.nl; redactie@nrc.nl; redactie@telegraaf.nl
Onderwerp: Europees verdrag NIET getekend door Nederland: waarom NIET?

Geachte dames en heren,

Waarom is het verdrag niet getekend door Nederland?

Zie attachment

Wij wensen graag een antwoord te vernemen.

Milton Ponson, President
Rainbow Warriors Core Foundation
(Rainbow Warriors International)
Tel. +297 747 8280
PO Box 1154, Oranjestad
Aruba, Dutch Caribbean
Email: corruptionwatcharuba@yahoo.com

**CorruptionWatch Aruba is a local component of the Global Campaign Project
Paradigm of Rainbow Warriors International, focusing on monitoring the rule of law,
functioning and performance of the executive, legislative and judicial powers in Aruba
and is member of the CCSF-UNCAC coalition, promoting the UN Convention against
Corruption**

[Redacted]

Van: [Redacted]

Verzonden: dinsdag 7 juni 2011 14:49

Aan: [Redacted]

CC: [Redacted]

Onderwerp: Wob-brief

Beste [Redacted]

Hierbij de brief over de Wet openbaarheid van bestuur die minister Donner 31 mei jl aan de Tweede Kamer heeft verzonden. Zoals je wellicht gemerkt hebt, was er iets misgegaan met de brief die bij het persbericht is verspreid. Bijgevoegd het document zoals verzonden aan de Kamer.

Graag zouden we de NVJ willen uitnodigen voor een gesprek over de voorstellen voor de Wob uit de brief.

10^e [Redacted]

Met vriendelijke groet,
[Redacted]

10^e [Redacted]
Cluster Democratie en Burgerschap
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

[Redacted]
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

T [Redacted]
F [Redacted]
E [Redacted]

Internationale vergelijking openbaarheid van bestuur

World Justice Project Rule of Law Index 2010¹

Zoals uit het artikel 'In afwachting van een regeringsstandpunt over Tromsø' van Eric Daalder blijkt, scoort Nederland hoog op de Rule of Law Index. Op het punt Open Government staat Nederland bijvoorbeeld op plaats 2 in de top 10 van landen met hoge inkomens. Alleen Zweden staat boven Nederland wat betreft dit punt. Op plaats 3 staat de Verenigde Staten. Andere Europese landen in de top 10 zijn: Frankrijk (6), Oostenrijk (9) en Spanje (10).

Deze indeling op het punt open government is gebaseerd op:

1. Mogelijkheid tot burgerparticipatie bij besluitvorming
2. Beschikbaarheid officiële bekendmakingen
3. Mogelijkheden om over overheidsinformatie te beschikken

Vergelijking met Zimbabwe, aantal Wob-verzoeken

Vleugels maakt in zijn 'Zwartboek Wob' de vergelijking dat Nederland wat betreft openbaarheid gelijk staat aan Zimbabwe. Hij baseert zich daarbij op een eigen inventarisatie van het aantal Wob-verzoeken dat in Nederland wordt gedaan (er is namelijk geen officieel totaaloverzicht hiervan). Hij stelt dat er in Nederland 8 Wob-verzoeken per 100.000 inwoners worden gedaan. Dit aantal staat gelijk met Zimbabwe, maar ook met Frankrijk en Italië. Alleen in Angelsaksische, Scandinavische en sommige Balkan-landen ligt dit aantal tussen de 50 en 100 per 100.000 inwoners.² Waar deze cijfers precies op zijn gebaseerd is een raadsel.

Vleugels heeft zelf een internationaal overzicht gemaakt (september 2009) van 90 landen met een formele wettelijke regeling voor toegang tot (overheids)informatie (zogenaamde Freedom of Information Acts, FOIA's) inclusief een schatting van het aantal verzoeken per jaar per land. Voor Nederland komt het totaal aantal verzoeken op 1200 per jaar. Het gaat hierbij alleen om verzoeken op het nationale niveau. Nederland staat in het overzicht op de achttiende plaats, maar Frankrijk, Duitsland en België staan daar nog onder. Alleen enkele Angelsaksische, Scandinavische en Balkanlanden scoren ruim hoger. Nederland bevindt zich dus in de middenmoot van Europese landen en komt in vergelijking met de meeste andere continentale West-Europese landen nog niet eens zo slecht uit de test.

Vleugels zet echter zelf al vraagtekens bij de betrouwbaarheid van zijn cijfers. Door alleen te kijken naar verzoeken op nationaal niveau en doordat harde cijfers voor de meeste landen ontbreken, is de stelling van Vleugels over het lage aantal Wob-verzoeken in Nederland in vergelijking met andere landen niet erg hard te maken. Het is bovendien de vraag of een laag aantal Wob-verzoeken werkelijk iets zegt over openbaarheid. Het kan ook zo zijn dat de informatie al (bijvoorbeeld via websites) openbaar wordt gemaakt.

Overzicht van Europese landen opgenomen in de Vleugels-index³

2. Bulgaria	175 (openbaarheidsverzoeken per 100.000 inwoners per jaar)
5. Ireland	75
6. Romania	68

¹ http://www.worldjusticeproject.org/sites/default/files/WJP%20Rule%20of%20Law%20Index%202010_2.pdf

² <http://www.biqwobber.nl/wp-content/uploads/2010/09/Zwartboek-Wob.pdf>

³ <http://right2info.org/resources/publications/Fringe%20Special%20-%2090%20FOIAs%20-%20sep%207%202009.pdf>

8. United Kingdom	64
9. Scotland	60
16. Finland	10
18. Netherlands	7
22. France	3
23. Germany	2
24 Austria, Belgium, Greece, Italy, Portugal, Spain, Zimbabwe <1	

Vergelijking met Zimbabwe, beslistermijn

Een andere vergelijking die regelmatig tussen Nederland en Zimbabwe wordt gemaakt, is de lange beslistermijn. Samen met Zimbabwe zou Nederland de langste beslistermijn ter wereld kennen. Deze termijn is in Nederland onlangs verruimd van maximaal 28 naar maximaal 56 dagen. Deze verhoging van de termijn is gerelateerd aan de invoering van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen, waarbij een dwangsom wordt uitgekeerd als de overheid niet op tijd een besluit neemt.⁴ Vleugels stelt dat maar 10% van de verzoeken binnen de eerdere wettelijke termijn van 28 dagen werd beantwoord. Gemiddeld over alle ministeries genomen duurt het 50,5 dagen voordat een beslissing wordt genomen over een Wob-verzoek. Alleen Buitenlandse Zaken (21,35) en Binnenlandse Zaken (25,9) beantwoorden gemiddeld binnen de 28 dagen (cijfers gebaseerd op basis van publicatie ingewilligde Wob-verzoeken op websites ministeries, oktober 2008).⁵

Andere Europese landen kennen eveneens een ruime termijn om te beantwoorden. In Duitsland geldt er bijvoorbeeld een termijn van 1 maand, maar voor complexe verzoeken is dit 2 maanden. In Griekenland is de termijn 2 maanden en in Spanje is de termijn zelfs 3 maanden. Andere landen zoals Denemarken (10 dagen), Verenigd Koninkrijk (20 dagen) en Italië (30 dagen) hebben weliswaar een kortere beslistermijn, maar er zijn bepaalde uitzonderingsgronden waardoor besluiten over openbaarheidsverzoeken (veel) langer vertraagd kunnen worden. Een goed voorbeeld van het rekken van tijdslimieten deed zich voor in het VK in 2005. Er werden toen verzoeken ingediend om alle agenda's van de verschillende ministers in te zien. Er was onder de ministers veel tegenstand om dit openbaar te maken en de termijn van 20 dagen werd ruim overschreden.⁶ Het duurde uiteindelijk meer dan 6 maanden en een stap naar de Information Commissioner was noodzakelijk om dit conflict te beslechten. In Zweden is in de wet helemaal geen wettelijke beslistermijn opgenomen. Er staat in de Zweedse wet alleen dat verzoeken tot informatie zo spoedig mogelijk ingewilligd moeten worden. Estland is het land met de kortste antwoordtermijn in de EU (binnen 5 werkdagen).

Gemiddeld is de maximale termijn om een beslissing over een openbaarheidsverzoek te nemen 29,25 dagen. Dit cijfers is gebaseerd op de maximale beslistermijn van de 24 EU-landen met een dergelijke termijn (cijfers september 2008).⁷ In Zimbabwe is er sprake van een beslistermijn van 60 dagen, dus Nederland zit daar nog net onder. Bovendien hebben ook enkele grote Europese landen een ruime beslistermijn. Het beeld dat Nederland eenzaam met Zimbabwe onderaan bungelt, is dus niet correct.

Transparency International, Corruption Perceptions Index

⁴ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/wob-werkt-niet.209698.lynkx>

⁵ http://www.onjo.nl/Item.2569.0.html?&tx_ttnews%5Btt_news%5D=7446&tx_ttnews%5BbackPid%5D=2559&cHash=b5a470322d

⁶ <http://news.scotsman.com/politics/Ministers-stall-over-call-to.2601574.jp>

⁷ <http://www3.telus.net/index100/worldfoichart>

Transparency International maakt ieder jaar een Corruption Perceptions Index (CPI). Een van de factoren waarop deze index gebaseerd wordt is de kracht en effectiviteit van overheidsmaatregelen om corruptie tegen te gaan (denk aan factoren als transparantie). Er zijn alleen overkoepelende resultaten beschikbaar. Er is geen index op basis van alleen anti-corruptiemaatregelen, maar Nederland scoort over het geheel erg hoog. In de top 10 staat Nederland op de zevende plaats.

Overzicht CPI Europese landen in de top 10: 1. Denemarken 4. Finland 4. Zweden 7. Nederland 8. Zwitserland 10. Noorwegen⁸

Wereldbank, Worldwide Governance Indicators⁹

De Wereldbank doet jaarlijks onderzoek naar de kwaliteit van bestuur en politiek in een groot aantal landen. De beoordeling van de Wereldbank wordt daarbij gebaseerd op een zestal factoren. In dit kader zijn met name de factoren 'Voice and accountability', 'Government effectiveness', 'Rule of law' en 'Control of corruption' van belang. Nederland scoort op al deze punten hoog. Alleen de Scandinavische landen, en met name Zweden, scoren consequent hoger:

Nederland

Voice and Accountability	2009	98.1
	2004	98.6
	1998	99.0
Government Effectiveness	2009	94.9
	2004	96.6
	1998	100.0
Rule of Law	2009	97.2
	2004	95.2
	1998	96.2
Control of Corruption	2009	97.6
	2004	96.1
	1998	97.6

Frankrijk

Voice and Accountability	2009	90.5
	2004	91.3
	1998	83.2
Government Effectiveness	2009	90.0
	2004	93.2
	1998	87.4
Rule of Law	2009	89.6
	2004	91.9
	1998	90.0
Control of Corruption	2009	90.5
	2004	91.3
	1998	89.3

Groot Brittanië

Voice and Accountability	2009	91.9
	2004	95.2
	1998	88.9
Government Effectiveness	2009	91.0
	2004	94.2
	1998	96.6
Rule of Law	2009	93.9
	2004	93.8
	1998	95.7
Control of Corruption	2009	91.4
	2004	94.7
	1998	97.1

Zweden

Voice and Accountability	2009	98.6
	2004	99.0
	1998	97.6
Government Effectiveness	2009	98.6
	2004	97.6
	1998	98.5
Rule of Law	2009	99.5
	2004	97.1
	1998	96.7
Control of Corruption	2009	98.5
	2004	97.6
	1998	99.0

⁸ http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2010/results

⁹ <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.asp>

Duitsland

Voice and Accountability	2009	93.6
	2004	94.7
	1998	89.4
Government Effectiveness	2009	91.9
	2004	90.3
	1998	83.7
Rule of Law	2009	92.9
	2004	93.3
	1998	93.7
Control of Corruption	2009	92.9
	2004	94.2
	1998	95.1

Spanje

Voice and Accountability	2009	87.2
	2004	89.4
	1998	88.0
Government Effectiveness	2009	77.6
	2004	89.3
	1998	82.2
Rule of Law	2009	85.4
	2004	85.7
	1998	85.0
Control of Corruption	2009	80.5
	2004	88.8
	1998	87.3

Freedom House, Map of Freedom in the World

In het jaarlijks terugkerende rapport van Freedom House wordt onder andere gekeken naar het functioneren van de overheid met betrekking tot vrijheid. Een van de punten waarnaar wordt gekeken is de verantwoording die de regering moet afleggen. Een belangrijke vraag die hierbij wordt gesteld is: 'Do citizens have the legal right and practical ability to obtain information about government operations and the means to petition government agencies for it?' Nederland scoort op political rights een 1 (= positief), hoewel daarbij gezegd moet worden dat vrijwel alle landen in Europa een 1 op dit punt scoren.¹⁰

OECD, Rapport Government at a glance (2009)¹¹

Op het punt toegang tot informatie en transparantie worden in dit OECD-rapport met betrekking tot Nederland enkele opmerkingen gemaakt. Een duidelijk algemeen oordeel wordt niet gegeven. Wel is er in het rapport naar enkele specifieke aspecten gekeken. Op het punt privébelangen wordt in Nederland door politici minder publiek gemaakt dan in veel andere OECD-landen. Er zijn echter ook pluspunten te noemen. Donaties moeten bijvoorbeeld openbaar worden gemaakt. Ook nevenfuncties van politici en ambtenaren worden openbaar gemaakt en mogen niet strijdig zijn met hun publieke functie. Harde vergelijkende cijfers ontbreken echter. Wel constateert het OECD-rapport tussen 2000 en 2009 een algemene toename van het aantal landen dat transparantie als kernwaarde noemt.

Acces Info Europe, algemene informatie

Volgens een studie van Acces Info Europe uit 2006 kennen tenminste 65 landen in de wereld een statuut voor toegang tot informatie. Het merendeel van deze landen is Europese landen, namelijk 42 (waarvan 18 in West-Europa en 24 in Oost-Europa). Van deze 65 landen hebben tenminste 50 landen een recht op informatie. Een minderheid (waaronder Nederland) heeft alleen een recht op toegang tot informatie.

Met uitzondering van Zweden (1766) hebben de meeste landen pas in de afgelopen 15 jaar het informatierecht gekregen. In 1990 kende nog maar 12 landen een dergelijke wet (waaronder Nederland), terwijl dat inmiddels gegroeid is naar meer dan 65 landen. De meer

¹⁰ <http://www.freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2010>

¹¹ [http://www.oecd.org/document/3/0,3746,en_2649_33735_43714657_1_1_1_1,00&en-US\\$01DBC.html](http://www.oecd.org/document/3/0,3746,en_2649_33735_43714657_1_1_1_1,00&en-US$01DBC.html)

recente wetten zijn progressiever van aard.¹² Dit is deels te verklaren door de nieuwe wetgeving in Midden- en Oost Europa die gezien hun verleden hebben gekozen voor vooruitstrevende openbaarheidswetgeving. Openbaarheid van bestuur staat daar vooral in het teken van de bestrijding van corruptie bij de overheid.

Een ander onderzoek van Access Info Europe toont aan dat Nederland wat betreft toegang tot politie-informatie in lijn loopt met de meeste Europese landen (en beter is dan Duitsland en Ierland).¹³

¹² http://www.access-info.org/documents/Access_Docs/Thinking/Get_Connected/Access_Info_Europe_Briefing_Paper.pdf

¹³ http://www.access-info.org/documents/Access_Docs/Using/Civil_Liberties/Europe_and_the_Police.pdf

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: donderdag 30 september 2010 12:22
Aan: [Redacted]
Onderwerp: FW: onderzoek information commissioner

concept 25
vember 2005.doc (

Ik kan zo gauw geen definitieve vinden

-----Oorspronkelijk bericht-----

10^e

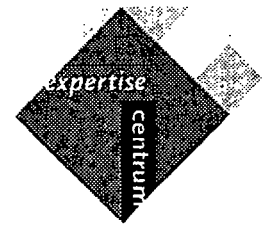
Van: [Redacted] [mailto:[Redacted]]
Verzonden: vrijdag 2 december 2005 14:52
Aan: [Redacted]
CC: [Redacted]
Onderwerp: onderzoek information commissioner

Geachte heer [Redacted]

10^e

bij deze stuur ik u in de bijlage de resultaten van het onderzoek Information Commissioner. Het is redactioneel nog niet perfect. Graag zouden we [Redacted] (en ik) een afspraak maken om de resultaten te bespreken. Zal ik begin volgende week contact opnemen?

Met vriendelijke groeten
[Redacted]

31

DEFINITIEF

Toepassing ICT bij afhandeling
Wob-verzoeken

Eindrapport

project 2169
versie 1.0
datum 27 mei 2011

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Opdrachtformulering	5
1.3 Werkwijze	6
1.4 Indeling rapport	6
2 Bevindingen afhandelen Web-verzoeken	7
2.1 Soort verzoeken	7
2.2 Procesgang	7
2.2.1 Ad hoc verzoeken	8
2.2.2 Standaardverzoeken	10
2.2.3 Verzoeken betreffende informatie uit registratiesystemen	10
2.2.4 Combinatieverzoeken	10
2.2.5 Algemeen / type-overstijgend	11
2.3 Gebruik van systemen	11
2.4 Samenvattend overzicht	14
3 Bevindingen marktonderzoek	15
3.1 Adobe Acrobat X Pro	15
3.2 Tekstverwerkingssystemen	16
3.3 Websites	16
3.4 Data-mining	16
4 Juridische aspecten	18
4.1 Juridische grenzen bij het gebruik van ICT	18
4.2 Juridische kanttekeningen bij gebruikte ICT-systemen	19
5 Conclusies	22
5.1 Vraag 1 Toegepaste ICT-voorzieningen	22
5.2 Vraag 2 Onbenutte mogelijkheden	26
5.3 Vraag 3 Wettelijke grenzen aan inzet ICT	26
5.4 Conclusies	27
Bijlage A Bij het onderzoek betrokken organisaties	29
Bijlage B Bestudeerde documentatie	30

Samenvatting

Eind mei zal de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een brief sturen aan de Tweede Kamer met daarin voorstellen om oneigenlijk gebruik van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) tegen te gaan. Mede in het kader hiervan wil het ministerie van BZK antwoord op de vraag of inzet van ICT kan helpen bij een snelle afhandeling van Wob-verzoeken. Het Expertise Centrum (HEC) is gevraagd middels een 'quick scan' te onderzoeken hoe ICT een bijdrage kan leveren aan de afhandeling van Wob-verzoeken.

Daartoe moeten de volgende drie deelvragen worden beantwoord:

- 1. Welke ICT-voorzieningen worden al toegepast om de afhandeling van Wob-verzoeken binnen overheidsorganisaties te versnellen?*
- 2. Welke ondersteuning kan de ICT nog meer bieden bij het doorlopen van de verschillende stappen die moeten worden doorlopen om tot afhandeling van een verzoek te komen?*
- 3. Tegen welke wettelijke grenzen, ook in het licht van jurisprudentie, lopen we aan als gevolg van de vereiste juridische procedures bij de invoering van ICT?*

De aanpak van het onderzoek is van breed naar smal, eerst een brede telefonische inventarisatie en vervolgens verdiepende interviews. Er is daarbij niet gekozen voor een aselechte steekproef van te benaderen organisaties, maar voor een gerichte selectie, waarbij op grond van kennis bij de onderzoekers en de opdrachtgever, de omvang van de organisatie en het beleidsterrein een relatief grote kans aanwezig was op het aanwezig zijn van een ICT-toepassing voor de afhandeling van Wob-verzoeken. HEC heeft een brede telefonische vragenronde gehouden bij zeven departementen en verdiepende gesprekken gevoerd bij vier departementen, de VNG en vtsPN. Naar aanleiding van de verdiepende gesprekken zijn nog aanvullende telefonische interviews gehouden met de IND, enkele grote gemeenten en politiekorps Politie West- en Midden-Brabant. Voor het deelonderzoek naar mogelijke nog niet in gebruik zijnde ICT-toepassingen is een internet desk research uitgevoerd en zijn gesprekken gevoerd met diverse leveranciers. Voor de juridische toets heeft HEC de expertise ingeroepen van Vijverberg Juristen.

Uit de gesprekken komt naar voren dat Wob-verzoeken zijn in te delen in de volgende categorieën:

- ◆ Ad hoc verzoeken;
- ◆ Standaardverzoeken;
- ◆ Verzoeken betreffende informatie uit registratiesystemen;
- ◆ Combinatieverzoeken.

Wob-verzoeken worden grotendeels handmatig afgehandeld. Het aantal organisaties dat ICT inzet bij de afhandeling van Wob-verzoeken is relatief beperkt. Redenen om geen gebruik te maken van ICT zijn met name:

- ◆ de organisatie ontvangt slechts een beperkt aantal Wob-verzoeken; investeren in ICT loont niet;
- ◆ onbekendheid met geschikte ICT-toepassingen, vaak gecombineerd met gewend zijn aan een handmatige werkwijze;

- ◆ de complexiteit van de Wob-verzoeken en de afwegingen die daarbij gemaakt moeten worden, betekenen dat het afhandelen van de Wob-verzoeken niet automatiseerbaar is.

In de gevoerde gesprekken is naar voren gekomen dat organisaties die wel gebruik maken van ICT, vaak het grote aantal Wob-verzoeken of een flinke toename in het aantal verzoeken noemen als reden om te kijken naar mogelijkheden voor efficiencyverbetering.

De volgende toepassingen hebben wij aangetroffen (antwoord op onderzoeksvraag 1):

Systeem	Te gebruiken voor	Bijzonderheden
Registratiesysteem	Voortgangsbewaking; Voorkomen dwangsom; Managementinformatie	<ul style="list-style-type: none"> - veronderstelt een centraal coördinatiepunt - veronderstelt een redelijke stroom van Wob-verzoeken - makkelijk te gebruiken - beperkte investerings- en beheerkosten
Documentmanagementsysteem / Recordmanagementapplicatie (DMS/RMA)	Afhandelen documentenstroom (generiek); Zoeken van documenten; Digitale handtekening	<ul style="list-style-type: none"> - niet bij alle organisaties aanwezig - niet alle nuttige functionaliteit altijd aanwezig (bijv. digitale handtekening) - voor vinden van documenten blijft kennis van inhoudelijke afdeling / ambtenaar vaak nodig - gebruiksgemak afhankelijk van applicatie en omvang functionaliteit - in principe tamelijk makkelijk te gebruiken - aanzienlijke investerings- en beheerkosten
Adobe Acrobat X Pro	Zoeken binnen documenten; Markeren en lakken; Commentaar invoegen	<ul style="list-style-type: none"> - uitsluitend voor PDF's (maar dat is een gebruikelijk formaat voor finale documenten die meestal worden opgevraagd) - makkelijk te gebruiken - licentiekosten; daardoor met name gebruikt bij organisaties met een centraal coördinatiepunt voor Wob-verzoeken
Tekstverwerker	Vergelijkbaar met Adobe	<ul style="list-style-type: none"> - in alle organisaties aanwezig - standaardfunctionaliteit - niet geschikt voor PDF's - makkelijk te gebruiken - geen extra kosten
Gespecialiseerd systeem voor specifieke registraties	Weglakken van standaardrubrieken; Genereren van lijsten met gespecificeerde informatie	<ul style="list-style-type: none"> - beperkt tot de applicatie in kwestie - niet generiek - gebruiksgemak afhankelijk van de applicatie in kwestie - investeringskosten i.v.m. te

Stelsysteem	Te gebruiken voor	Bijzonderheden
Websites	<p><u>Gepersonaliseerd</u> Geven van een standaardpakket aan informatie</p> <p><u>Openbaar</u> Actieve openbaarmaking</p>	<p>ontwikkelen maatwerk, tevens beheerkosten</p> <p><u>Gepersonaliseerd</u> - met name geschikt voor standaardverzoeken - geen openbaarheid in de zin van de Wob - gebruikersvriendelijk voor de burger - relatief hoge kosten</p> <p><u>Openbaar</u> - minder gebruikersvriendelijk voor de burger bij veel informatie waarna burger zijn weg moet vinden - investeringskosten relatief beperkt - beheerkosten voor actueel houden website; omvang afhankelijk van omvang en mutatiegraad informatie</p>

HEC heeft slechts één niet in gebruik zijnde ICT-toepassing gevonden die mogelijk kan worden ingezet voor de afhandeling van Wob-verzoeken (onderzoeksvraag 2). Deze toepassing is bij één van de geïnterviewde organisaties onderzocht. Het betreft data-mining, ook wel bekend als Named Entity Recognition of entity extraction. Het is een techniek om op een gestructureerde wijze veel ongestructureerde tekst te doorzoeken en bouwt voort op de techniek van het semantisch web. Het relevante semantisch web moet wel eerst worden gedefinieerd. Data-mining is daarmee context- en taalafhankelijk. Het kost veel tijd om een systeem goed in te richten en dan nog vinden mensen meer informatie dan het systeem. Documenten integraal lezen blijft dus altijd noodzakelijk en daardoor geeft data-mining maar beperkt tijdswinst.

Er zijn geen juridische beperkingen voor de toepassing van ICT bij het afhandelen van Wob-verzoeken ten aanzien van de in het onderzoek aangetroffen mogelijke toepassingen (onderzoeksvraag 3). Deze toepassingen hebben met name betrekking op de voortgangsbewaking van de afhandeling van de verzoeken, zoeken en vinden van woorden of passages en markeren en lakken van niet te verstrekken teksten.

HEC komt tot de volgende conclusies:

1. Investeren in ICT voor de afhandeling van Wob-verzoeken is met name nuttig wanneer het aantal Wob-verzoeken enige omvang heeft. Bij incidentele Wob-verzoeken wegen de investeringen niet of nauwelijks op tegen de tijdswinst.

Wil een organisatie de afhandeling van Wob-verzoeken stroomlijnen, dan verdient het de voorkeur een centraal punt aan te wijzen dat verantwoordelijk is voor de coördinatie. Op deze manier wordt het volume aan Wob-verzoeken geconcentreerd en ontstaat meer inzicht in het proces.

De meest voor de hand liggende toepassingen, specifiek voor de afhandeling van Wob-verzoeken zijn:

- een systeem waarmee PDF's kunnen worden bewerkt door middel van markeren, lakken en commentaren invoegen (met name voor ad hoc verzoeken die betrekking op vrije tekst);

- een registratiesysteem, waarmee het proces beter kan worden bewaakt.
Deze toepassingen zijn met weinig randvoorwaarden en meerkosten te realiseren.
- 2. Daarnaast kan in algemene zin digitalisering van bedrijfsprocessen een bijdrage leveren aan het goed op orde krijgen van de informatiehuishouding en op die manier de afhandeling van Wob-verzoeken efficiënter ondersteunen. Document- en record-management (archivering) systemen (DMS/RMA) zijn daarvoor onmisbaar. Bij toepassing van dergelijke systemen is het noodzakelijk dat metadatering van zoekargumenten en dossiervorming binnen een organisatie optimaal zijn georganiseerd. DMS-en zijn generieke systemen, die niet specifiek voor de Wob zijn bedoeld en dus ook generiek, ter ondersteuning van alle documentstromen, zouden moeten worden ingezet.
- 3. Voor verzoeken van personen naar informatie over eigen verplichtingen, aanvragen e.d. past toepassing van de beleidslijn de informatie via een persoonlijk domein, zoals MijnOverheid, ter beschikking te stellen. Hierbij dient wel de afweging te worden gemaakt of de kosten voor het inrichten van een gepersonaliseerde website opwegen tegen de baten ervan. Het aantal Wob-verzoeken is daarbij een belangrijke factor.
Het ter beschikking stellen van gepersonaliseerde informatie betekent niet dat informatie openbaar wordt op grond van de Wob. Het scheelt wellicht in het aantal af te handelen Wob-verzoeken, maar het betekent niets voor of een verslechtering van de openbaarheid.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In antwoord op kamervragen over de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aan de Tweede Kamer gemeld dat hij aandacht wil besteden aan de proportionaliteit: de inzet van ambtelijke capaciteit voor de afhandeling van omvangrijke en/of complexe Wob-verzoeken moet in relatie staan tot het belang van openbaarheid. De minister heeft in zijn reactie aan de Tweede Kamer een brief aangekondigd met daarin voorstellen om oneigenlijk gebruik van de Wob te voorkomen. Deze brief zal naar verwachting eind mei aan de Kamer worden verzonden.

De reactie van de Tweede Kamer op de nog te verzenden brief kan vermoedelijk onder meer zijn dat de oplossing van het probleem niet alleen ligt in een aanpassing van de wet, maar ook in een verbetering van de uitvoeringspraktijk. BZK wil daarom een onderzoek laten uitvoeren naar mogelijkheden om door de inzet van ICT een snellere afhandeling van Wob-verzoeken mogelijk te maken. Te denken is bijvoorbeeld aan het elektronisch doorzoeken van bestanden, het lakken van gegevens en dergelijke waardoor minder tijd gaat zitten in het handmatig scannen, highlighten en lakken van (mogelijk) niet openbaar te maken gegevens. De mogelijkheden die ICT biedt voor een grotere efficiency in het proces worden overigens beperkt geacht - zo zal de juridische motivering van het niet openbaar maken van bepaalde informatie moeilijk door een computer kunnen worden overgenomen - maar dat kan op dit moment niet goed worden onderbouwd. Het onderzoek moet er daarom ook toe leiden dat helder wordt in welke processtappen ICT welke bijdrage kan leveren en voor welke processtappen ICT geen oplossing biedt.

Gelet op de beperkte beschikbare tijd heeft het onderzoek het karakter van een quick scan.

1.2 Opdrachtformulering

De opdracht die ten grondslag ligt aan het onderzoek is als volgt geformuleerd:

Onderzoek de mogelijkheden en onmogelijkheden om de afhandeling van Wob-verzoeken te versnellen door de toepassing van ICT. Besteed daarbij aandacht aan de volgende vragen:

1. *Welke ICT-voorzieningen worden al toegepast om de afhandeling van Wob-verzoeken binnen overheidsorganisaties te versnellen?*
2. *Welke ondersteuning kan de ICT nog meer bieden bij het doortopen van de verschillende stappen die moeten worden doortopen om tot afhandeling van een verzoek te komen?*
3. *Tegen welke wettelijke grenzen, ook in het licht van jurisprudentie, lopen we aan als gevolg van de vereiste juridische procedures bij de invoering van ICT?*

Bij de hoofdvragen 1 en 2 zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- ◆ Hoofdvraag 1: welke ICT-voorzieningen worden al toegepast?
 - wat is de meerwaarde van deze toepassingen?
 - welke voorzieningen of documentsystemen worden op dit moment voorbereid en binnen afzienbare tijd ingevoerd?

- hoe werken de toepassingen en wat zijn de ervaringen?
 - aan welke randvoorwaarden (archivering, digitalisering, administratieve organisatie) moet zijn voldaan bij ICT-toepassingen voor de afhandeling van Wob-verzoeken?
 - wat zijn de kosten en de verwachte effecten in termen van tijdsbesparing en personele inzet bij de afhandeling van Wob-verzoeken?
- ◆ Hoofdvraag 2: zijn er onbenutte mogelijkheden?
- welke ICT-toepassingen zijn wel al op de markt en beschikbaar, maar worden nog niet toegepast?
 - zijn deze systemen in de Wob-praktijk toepasbaar en wat zijn de randvoorwaarden bij invoering in termen van kosten en organisatie?

1.3 Werkwijze

Het onderzoek is onderverdeeld in drie onderdelen, die samenhangen met de hoofdvragen:

1. Inventarisatie van al aanwezige / gebruikte ICT-toepassingen
2. Inventarisatie van nog niet gebruikte, maar wel beschikbare toepassingen
3. Juridische aspecten

In het kader van deel 1 hebben wij gesprekken gevoerd met Wob-functionarissen of Wob-contactpersonen bij een aantal ministeries, de VNG en de vtsPN. Daarbij is een benadering 'van breed naar smal' gehanteerd: met een vrij groot aantal organisaties zijn korte telefonische interviews gehouden om te inventariseren of zij een toepassing gebruikten, daarna is bij een aantal organisaties met (ideeën voor) toepassingen ingezoomd in een wat diepgaander interview. Bij de interviews is dus geen sprake van een aselechte steekproef. Er is bewust gezocht naar organisaties waar op grond van omvang of het beleidsterrein een redelijke kans aanwezig was op ICT-toepassingen voor de afhandeling van Wob-verzoeken.

In het kader van deel 2 is aan de hand van internetsearch en bij ons bureau aanwezige kennis onderzocht welke potentiële systemen en leveranciers er zijn. Vervolgens zijn gesprekken gevoerd met Adobe, de distributeur ervan en een leverancier.

Voor de juridische aspecten is met name gekeken naar de relevante jurisprudentie. Dit onderdeel van het onderzoek is uitgevoerd door Vijverberg Juristen, onder verantwoordelijkheid van HEC.

1.4 Indeling rapport

Het rapport start in hoofdstuk 2 met een overzicht van de bevindingen uit de interviews ten aanzien van het afhandelen van Wob-verzoeken. In dit hoofdstuk zijn ook de relevante juridische aspecten vermeld. Hoofdstuk 3 gaat in op de bevindingen uit het marktonderzoek. Hoofdstuk 4 behandelt de juridische aspecten van de inzet van ICT bij de afhandeling van Wob-verzoeken. Hoofdstuk 5 besluit met de conclusies op grond van de bevindingen.

2 Bevindingen afhandelen Wob-verzoeken

In dit hoofdstuk bespreken wij de bevindingen zoals die naar voren kwamen uit de interviews. Wij gaan achtereenvolgens in op de diverse soorten Wob-verzoeken die worden gedaan, de procesgang en het gebruik van systemen. Tot slot is een samenvattend overzicht opgenomen.

2.1 Soort verzoeken

In het kader van de vraagstelling kan onderscheid worden gemaakt tussen verschillende soorten verzoeken. Enerzijds zijn er gelijksoortige verzoeken die veelvuldig binnenkomen; wij noemen deze categorie verder de standaardverzoeken. Anderzijds zijn er de ad hoc verzoeken, die incidenteel binnenkomen en over een grote verscheidenheid aan onderwerpen kunnen gaan.

Een voorbeeld van een standaardverzoek is de informatie die wordt opgevraagd rond verkeersboetes (de flitsfoto, ijkrapport van de flitscamera en dergelijke). Een voorbeeld van een ad hoc verzoek is "geef mij alles over".

Respondenten rapporteren niet of nauwelijks standaardverzoeken. Het gros van de verzoeken die binnenkomen bij departementen of gemeenten betreft ad hoc verzoeken met een beleidsmatige insteek. Het gaat veelal om vrije-tekstdocumenten, met een zeer geringe graad van standaardisatie.

Er zijn ook Wob-verzoeken die op het grensvlak van beide soorten verzoeken liggen. Dit zijn verzoeken die weliswaar niet heel veel voorkomen, maar die gestandaardiseerde informatie betreffen. Te denken is bijvoorbeeld bij de politie aan informatie over vergunninghouders van vuurwapens. Dit wordt in een registratiesysteem bijgehouden, waarmee de informatie een hoge mate van standaardisatie heeft.

Een laatste categorie die wij noemen zijn de 'combinatieverzoeken'. Dit betreft identieke verzoeken die aan bijvoorbeeld alle gemeentes of alle politiekorpsen worden gedaan. Bij de afhandeling van deze verzoeken wordt de behandeling vaak gecoördineerd (bijvoorbeeld door VNG of vtsPN), wat de gemeenten/korpsen veel werk scheelt. De benadering van de VNG is daarbij, gelet op de verhouding tussen VNG en gemeenten, overigens wat minder vergaand dan die bij vtsPN.

Het onderscheid in het soort verzoeken is van belang voor de wijze waarop ICT ingezet kan worden. Wij komen daar later op terug.

2.2 Procesgang

De procesgang verschilt afhankelijk van het soort verzoek. Ook tussen organisaties zijn er verschillen. Wij gaan daarom niet op de details van de procesgang in, maar besteden met

name aandacht aan kenmerkende eigenschappen die in het kader van automatisering relevant zijn.

2.2.1 Ad hoc verzoeken

Het volgende schema geeft de procesgang op hoofdlijnen bij ad hoc verzoeken weer.

Nr	Stap / activiteit	Toelichting
1	Ontvangst van het Wob-verzoek	Wob-verzoeken kunnen op verschillende plaatsen binnenkomen en zijn niet altijd als zodanig herkenbaar. Sommige organisaties hebben gekozen voor een centrale coördinatie van Wob-verzoeken. Dan is in een aantal gevallen ook een centraal registratiesysteem ontwikkeld.
2	Verzamelen relevante documenten	Respondenten geven aan dat voor deze stap in de regel een beroep gedaan wordt op ambtenaren die bij het desbetreffende dossier betrokken zijn of waren. Zij zijn het 'portal' naar de documenten. Verder is hierbij vaak de DIV-functie betrokken. Zeker bij omvangrijke Wob-verzoeken is dit een arbeidsintensieve stap.
3	Lezen en beoordelen van de documenten	De documenten worden gelezen vanuit het perspectief of alle daarin aanwezige gegevens/informatie verstrekt kunnen worden op grond van de Wob. De beoordeling heeft zowel juridische als beleidsinhoudelijke en politiek-bestuurlijke aspecten. Bij de beoordeling zijn daarom vaak zowel (beleids)inhoudelijke als juridische medewerkers betrokken. Bij de afhandeling van omvangrijke en complexe verzoeken kan het gaan om een relatief grote groep mensen. Bij deze stap worden de documenten een aantal malen gekopieerd (mede afhankelijk van het aantal betrokkenen). Betrokkenen geven aan welke woorden / passages niet verstrekt zouden moeten worden en daarover wordt in overleg een besluit voorbereid.
4	Opstellen eindversie en besluit	De niet te verstrekken woorden / passages worden weggelakt, de gelakte versie wordt gekopieerd om er zeker van te zijn dat de gelakte teksten niet meer leesbaar zijn. Ook wordt er een besluit opgesteld. Het is gebruikelijk om in dit besluit ook de motivering op te nemen om bepaalde woorden / passages niet te verstrekken. Het komt ook voor dat de motivering in het document zelf wordt opgenomen.
5	Nemen besluit	Het besluit wordt ondertekend door de bevoegde functionaris.
6	Verzenden besluit en documenten naar verzoeker	

Aan de hand van de geschetste procesgang lichten wij twee algemene kenmerken nader toe. In de eerste plaats valt op dat bij de afhandeling vaak meerdere ambtenaren betrokken zijn.

Hoe dat precies is geregeld verschilt per organisatie. Soms heeft de afdeling Juridische Zaken (of vergelijkbaar) een grote rol, bij andere organisaties is de inhoudelijke ambtenaar leidend en kan deze een verzoek zelfstandig afhandelen. Gebruikelijk is wel dat JZ tenminste een adviserende functie heeft en medewerkers ondersteunt bij de afhandeling van de verzoeken. Wij hebben geen organisaties gesproken waarbij JZ de afhandeling geheel zelfstandig doet, zonder inbreng van de verantwoordelijke beleidsafdeling. De kennis van de beleidsafdeling is bijna altijd nodig om een goede afweging te kunnen maken ten aanzien van de vraag welke informatie wel en niet verstrekt kan worden.

In de tweede plaats valt op dat, afhankelijk van het onderwerp, een verscheidenheid aan ambtenaren te maken kan krijgen met Wob-verzoeken. De kennis van de Wob is daardoor bij de inhoudelijk ambtenaren vaak beperkt: daar waar een afdeling JZ regelmatig of voortdurend geconfronteerd wordt met Wob-verzoeken, is dit voor inhoudelijk ambtenaren misschien maar eens in de paar jaar of nog minder. Bij sommige organisaties heeft JZ daarom Wob-handleidingen en voorbeeldbrieven opgesteld, die al dan niet via het intranet beschikbaar zijn. Dit neemt niet weg dat een persoonlijk advies van een jurist door velen op prijs wordt gesteld en zeker bij ingewikkelder verzoeken ook noodzakelijk is voor een goede juridische afweging.

Wij lichten hierna een aantal stappen meer in detail toe, met name vanuit het perspectief van de mogelijkheden om ICT-voorzieningen toe te passen.

Stap 2 Verzamelen documenten

Een aantal organisaties beschikt over een documentmanagementsysteem (DMS), dat ondersteunt bij de afhandeling van de stukkenstroom. Via het DMS kunnen documenten in principe makkelijk worden teruggevonden op bijvoorbeeld datum, trefwoord en behandelend ambtenaar. Voorwaarde is dat sprake is van goede metadatering. In het algemeen geldt dat het voor het verzamelen van documenten bijzonder helpt wanneer het archief op orde is. Een DMS is daarvoor geen voorwaarde, maar helpt daarbij wel. Respondenten geven aan dat een ordelijk archief of DMS de kennis van de verantwoordelijke afdeling niet kan vervangen. Deze wordt dus in veel gevallen betrokken bij de afhandeling van ad hoc Wob-verzoeken.

Stap 3 en 4 Lezen en beoordelen / opstellen eindversie

Een belangrijke activiteit is hier het beoordelen of (informatie uit) documenten wel of niet verstrekt kan worden. De respondenten geven zonder uitzondering aan dat dit niet is te automatiseren. Voor een goede beoordeling is dossierkennis nodig, bestuurlijke sensitiviteit en juridische kennis.

Voor het markeren en lakken van (mogelijk) niet te verstrekken documenten worden door sommige organisaties ICT-toepassingen gebruikt. Wij komen daar in paragraaf 2.3 op terug.

Stap 5 Nemen besluit

Bij sommige organisaties kent het DMS ook functionaliteit voor een digitale paraaf en handtekening. Met deze functionaliteit kan het besluit makkelijker worden doorgeleid naar de bevoegde instantie. Aangezien veel organisaties het lakken handmatig doen (op papier) is een geheel digitale afhandeling meestal niet mogelijk.

2.2.2 Standaardverzoeken

Voor standaardverzoeken kan soms een standaardprocedure worden ontworpen, die is toegesneden op het onderwerp in kwestie. Een al genoemd voorbeeld betreft de verkeersboetes. De regionale korpsen en het KLPD hebben daarbij voor een verschillende oplossing gekozen.

Bij twee politiekorpsen (besloten is dit landelijk uit te rollen) is gekozen voor de oplossing waarbij de burger die een verkeersboete heeft gekregen via zijn DigiD kan inloggen op een website. Aan de hand van informatie die bij de boete is meegezonden, kan de burger alle informatie rond zijn boete inzien, inclusief de foto. Deze werkwijze is gebruikersvriendelijk, maar levert geen openbare informatie op, aangezien de informatie uitsluitend voor de beboete burger beschikbaar is.

De politie heeft voor deze oplossing een systeem laten ontwikkelen, waarbij de licentiekosten afhankelijk zijn van het aantal boetes dat in het systeem wordt opgenomen. Het aantal Wob-verzoeken met betrekking tot verkeersboetes is in de regio Noord-Holland-Noord, waar het systeem als eerste is ingevoerd, substantieel gedaald.

Voor het KLPD, dat enkele miljoenen boetes per jaar oplegt, is het voor de regionale korpsen ontwikkelde systeem te duur. Het KLPD heeft daarom besloten tot een andere werkwijze, waarbij een aantal documenten, zoals het ijkrapport en het trainingscertificaat, standaard op internet worden gezet. De flitsfoto kan om privacyredenen niet op een open website worden geplaatst. Bij deze methode, een voorbeeld van actieve openbaarmaking, wordt informatie wel algemeen openbaar, maar is de gebruikersvriendelijkheid gering: de burger moet goed zoeken naar het goede ijkrapport, etc. Bovendien zullen nog steeds Wob-verzoeken naar de flitsfoto worden gedaan.

2.2.3 Verzoeken betreffende informatie uit registratiesystemen

Deze verzoeken kenmerken zich door het gestandaardiseerde karakter van de informatie: gegevens staan in vaste velden. In dit soort systemen is het mogelijk (via maatwerk of standaard, afhankelijk van de applicatie) om in de uitdraai bepaalde informatie, zoals NAW-gegevens, weg te laten of zwart te maken. Handmatig weglakken is dan niet noodzakelijk. Ook is het vaak mogelijk om, in plaats van documenten te verstrekken, de informatie over meerdere entiteiten in één apart bestand uit te draaien.

Een voorbeeld van een dergelijk systeem is het registratiesysteem voor vergunninghouders van een vuurwapen.

2.2.4 Combinatieverzoeken

Een essentieel kenmerk van deze verzoeken is met name de wenselijke coördinatie tussen de verschillende partijen. Dat een verzoek als combinatieverzoek wordt opgemerkt vergt de oplettendheid van ambtenaren, maar wij hebben geen signalen gekregen dat er op dit punt veel gemist wordt.

In de afhandeling bij de politie worden vaak twee of drie korpsen aangewezen die het verzoek afhandelen. Alle korpsen kunnen vervolgens het concept becommentariëren, waarna een definitief besluit wordt genomen dat alle korpsen vervolgens afhandelen.

De werkwijze van de VNG is dat de VNG een model-afhandeling van het verzoek voor alle

gemeenten beschikbaar stelt. Het is vervolgens aan de gemeenten om dit model al dan niet over te nemen.

Wij hebben geen systemen aangetroffen die specifiek voor de afhandeling van combinatieverzoeken worden gebruikt. Wel is door een respondent opgemerkt dat het handig zou kunnen zijn een centraal registratiesysteem te hebben, zodat combinatieverzoeken eerder worden opgemerkt. De kosten van een dergelijk systeem (inclusief het vullen en raadplegen ervan) zouden vanzelfsprekend afgezet moeten worden tegen de baten (een geringere kans op het missen van een combinatieverzoek).

2.2.5 Algemeen / type-overstijgend

Als mogelijkheid voor de inzet van ICT bij ad hoc verzoeken wordt ook nog genoemd de actieve openbaarmaking via internet. Veel algemene informatie is reeds beschikbaar via www.overheid.nl of www.rijksoverheid.nl. Door meer actief openbaar te maken, zou het aantal Wob-verzoeken kunnen worden teruggedrongen.

Bij actieve openbaarheid geldt verder dat Wob-verzoeken vaak heel specifieke informatie betreft, die een gemiddelde burger niet interessant vindt. Een enorme hoeveelheid informatie kan er ook voor zorgen dat men door de bomen het bos niet meer ziet.

Anderzijds wordt ook wel opgemerkt dat informatie weer nieuwe vragen kan oproepen, waardoor actieve openbaarmaking niet zal bijdragen tot een reductie in het aantal Wob-verzoeken, maar zelfs kan leiden tot meer verzoeken. Indien actieve openbaarmaking wordt overwogen, is het dus in ieder geval van belang om hierin een goede afweging te maken.

2.3 Gebruik van systemen

Bij de meeste organisaties waarmee wij gesproken hebben, worden Wob-verzoeken grotendeels handmatig afgehandeld. Het aantal organisaties dat ICT inzet bij de afhandeling van Wob-verzoeken is relatief beperkt. Redenen om geen gebruik te maken van ICT zijn met name:

- ◆ de organisatie ontvangt slechts een beperkt aantal Wob-verzoeken; investeren in ICT loont niet;
- ◆ onbekendheid met geschikte ICT-toepassingen, vaak gecombineerd met gewend zijn aan een handmatige werkwijze;
- ◆ de complexiteit van de Wob-verzoeken en de afwegingen die daarbij gemaakt moeten worden ten aanzien van de vraag of documenten wel of niet (geheel) openbaar gemaakt kunnen worden, betekenen dat het afhandelen van Wob-verzoeken niet automatiseerbaar is.

Organisaties die wel gebruik maken van ICT noemen vaak het grote aantal Wob-verzoeken of een flinke toename in het aantal verzoeken als reden om te kijken naar mogelijkheden voor efficiencyverbetering.

In de praktijk worden de volgende systemen gebruikt:

- ◆ Registratiesystemen
Het betreft spreadsheets die zelf of met externe ondersteuning worden gebouwd. Gegevens die worden geregistreerd zijn afhankelijk van de behoefte van de organisatie.

Het gaat bijvoorbeeld om datum binnenkomst, onderwerp, naam verzoeker en datum afhandeling.

De aan deze systemen verbonden kosten (zowel van de aanschaf als het onderhoud) zijn relatief gering. De systemen hebben vooral tot doel om de voortgang van de afhandeling van de binnengekomen verzoeken beter te monitoren, waardoor ook dwangsommen kunnen worden voorkomen. Voorts ontstaat door de registratiesystemen beter inzicht in bijvoorbeeld de gemiddelde afhandelingsduur, de aard van de onderwerpen waarover Wob-verzoeken binnenkomen en of er frequente verzoekers zijn.

- ◆ Documentmanagementsystemen (DMS) / recordsmanagementapplicatie (RMA)¹
Wij hebben twee soorten DMS-en aangetroffen. In de eerste plaats DMS-en die organisatiebreed worden gebruikt voor in principe alle (of vele) processen. De toegevoegde waarde van deze systemen zit vooral in een snelle doorgeleiding van documenten, het (iets) makkelijker kunnen terugvinden van documenten en de digitale paraaf. De laatste functionaliteit is niet altijd aanwezig. Ook kunnen met behulp van een DMS meerdere mensen aan hetzelfde (digitale) document werken. Wanneer het lakken handmatig plaatsvindt, zijn de gebruiksmogelijkheden van het DMS beperkt: het kan dan alleen nog worden gebruikt voor het (in een digitaal document opgemaakte) besluit.

In de tweede plaats had één organisatie een applicatie specifiek voor de Wob. Alle bij de afhandeling van het Wob-verzoek gebruikte en uiteindelijk verzonden documenten werden in dit systeem digitaal bewaard. In geval van bezwaar en beroep kon het hele dossier met een druk op de knop worden opgevraagd en doorgezonden naar de beroepsinstantie.

De investerings- en beheerkosten van DMS-en zijn aanzienlijk. De investeringskosten bedragen voor een organisatie van bijvoorbeeld 1.000 medewerkers al gauw enige miljoenen euro's.

- ◆ Adobe X Pro
Adobe X Pro is bij twee organisaties in gebruik die in de interviewronde waren betrokken. Aan het systeem zijn licentiekosten verbonden (zie ook het volgende hoofdstuk) en het is daarom met name in gebruik bij organisaties die een centraal coördinatiepunt hebben voor de afhandeling van Wob-verzoeken en die zo het aantal licenties beperkt kunnen houden. Adobe wordt gebruikt om:
 - ... Passages of woorden/namen te vinden.
De zoekfunctie wordt overigens onvoldoende betrouwbaar gevonden om het lezen over te slaan. Er is altijd het risico van typfouten waardoor namen worden gemist, maar belangrijker is:
 - ▶ dat personen ook kunnen zijn omschreven ("het groentenvrouwtje op de hoek");
 - ▶ dat juist de combinatie van bepaalde informatie (binnen één document of tussen documenten) gevoelig is; de verbanden zijn door de computer niet op te sporen;
 - ▶ dat beleidsmatige gevoeligheden en persoonlijke beleidsopvattingen niet dekkend met de zoekfunctie kunnen worden gevonden.

¹ Functionaliteit voor documentmanagement en archivering is vaak geïntegreerd in één systeem (DMS/RMA). Wij spreken verder van een DMS.

- Woorden/passages te markeren en vervolgens via acceptatie te zwarten.
- De motivering voor het weigeren van bepaalde informatieverstrekking aan te geven. Het is gebruikelijk om de motivering uiteindelijk in een brief weer te geven, in het conceptstadium wordt de motivering bij sommige organisaties in de digitale versie via een commentaar of notitie opgenomen.

Aan het gebruik van X Pro zijn licentiekosten verbonden van circa € 500 per workstation / gebruiker (zie ook hoofdstuk 3).

◆ **Tekstverwerkers**

Tekstverwerkers zijn bij alle organisaties in gebruik en bevatten standaardfunctionaliteit vergelijkbaar met die van Adobe. Aan het gebruik van tekstverwerkers voor de afhandeling van Wob-verzoeken zijn dan ook geen meerkosten verbonden.

In de praktijk blijken tekstverwerkers maar weinig te worden gebruikt voor de afhandeling van Wob-verzoeken. Redenen zijn vergelijkbaar met de beperkingen die voor Adobe worden genoemd. Daar komt nog bij dat de te verstrekken documenten vaak een PDF-formaat hebben dat niet door tekstverwerkers is te bewerken.

Wij hebben twee manieren aangetroffen om een tekstverwerkingssysteem in te zetten:

- via track changes
- via het grijs maken van de achtergrond, het witten van weg te lakken woorden/-passages en vervolgens weer elimineren van de grijze achtergrond.

Verder was er één organisatie die de motivering via een tekstblok in het uiteindelijk aan de verzoeker gestuurde document aangaf.

◆ **Gespecialiseerde systemen voor specifieke registraties**

Deze toepassingen komen met name voor bij gestandaardiseerde registraties, waar bijvoorbeeld een opdracht kan worden gegeven om bij uitdraai van een formulier bepaalde velden zwart te maken.

Er is sprake van investerings- en beheerkosten. Er zal maatwerk moeten worden ontwikkeld. Hoe hoog deze kosten zijn, kan niet in het algemeen worden aangegeven. Dat zal per applicatie verschillen.

◆ **Websites**

Websites worden gebruikt voor actieve openbaarmaking. Bij de politie is voorts ten behoeve van de verkeersboetes een gebruikersvriendelijk systeem ontwikkeld, waarmee de burger via DigiD bepaalde documenten kan raadplegen (zie ook hiervoor). Aan de websites kunnen substantiële kosten zijn verbonden (zie ook hoofdstuk 3).

Opvallend is dat organisaties die gebruik maken van ICT-systemen deze systemen niet altijd systematisch uitrollen. Organisatieonderdelen, zoals gemeentelijke diensten, opereren daarin tamelijk autonoom. Verder valt op dat organisaties waar sprake is van enige mate van systematische automatisering veelal een gecentraliseerde afhandeling kennen, waarbij de afdeling JZ of de Wob-functionaris een sterke (coördinerende) rol heeft in het proces. Door de centrale afhandeling wordt één organisatie-onderdeel geconfronteerd met alle Wob-verzoeken in de hele organisatie; door dit volume wordt investeren in ICT aantrekkelijker en wordt ook het nut ervan sneller ingezien.

2.4 Samenvattend overzicht

De volgende tabel vat het voorgaande samen. In de tabel is per systeem aangegeven welke functionaliteiten beschikbaar zijn voor de afhandeling van Wob-verzoeken en welke bijzonderheden daarbij gelden.

Systeem	Te gebruiken voor	Bijzonderheden
Registratiesysteem	Voortgangsbewaking; Voorkomen dwangsom; Managementinformatie	<ul style="list-style-type: none"> - veronderstelt een centraal coördinatiepunt - veronderstelt een redelijke stroom van Wob-verzoeken - beperkte kosten
DMS	Afhandelen documentenstroom (generiek); Zoeken van documenten; Digitale handtekening	<ul style="list-style-type: none"> - niet bij alle organisaties aanwezig - niet alle nuttige functionaliteit altijd aanwezig (bijv. digitale handtekening) - voor vinden van documenten blijft kennis van inhoudelijke afdeling / ambtenaar vaak nodig
Adobe Acrobat X Pro	Zoeken binnen documenten; Markeren en lakken; Commentaar invoegen	<ul style="list-style-type: none"> - uitsluitend voor PDF's (maar dat is een gebruikelijk formaat voor finale documenten die meestal worden opgevraagd) - makkelijk te gebruiken - licentiekosten, daardoor met name gebruikt bij organisaties met een centraal coördinatiepunt voor Wob-verzoeken
Tekstverwerker	Vergelijkbaar met Adobe	<ul style="list-style-type: none"> - in alle organisaties aanwezig - standaardfunctionaliteit - niet geschikt voor PDF's
Gespecialiseerd systeem voor specifieke registraties	Weglakken van standaardrubrieken; Genereren van lijsten met gespecificeerde informatie	<ul style="list-style-type: none"> - beperkt tot de applicatie in kwestie, niet generiek
Websites	<u>Gepersonaliseerd</u> Geven van een standaardpakket aan informatie <u>Openbaar</u> Actieve openbaarmaking	<p><u>Gepersonaliseerd</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - met name geschikt voor standaardverzoeken - geen openbaarheid in de zin van de Wob - gebruikersvriendelijk - relatief hoge kosten <p><u>Openbaar</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - minder gebruikersvriendelijk bij veel informatie waarin burger zijn weg moet vinden

3 Bevindingen marktonderzoek

In het vorige hoofdstuk zijn een aantal systemen genoemd die op dit moment worden gebruikt.

Wij zetten ze nog even op een rijtje:

1. Registratiesystemen
2. DMS/RMA
3. Adobe X Pro
4. Tekstverwerkingssystemen
5. Gespecialiseerde systemen voor specifieke registraties
6. Websites

Hierna gaan wij dieper in op de Adobe (3), tekstverwerkingssystemen (4) en websites (6). De andere systemen zijn ofwel te algemeen (2) ofwel te specifiek (5). De registratiesystemen (1) zijn spreadsheets, waarvoor geen specifieke leverancier bestaat, maar die de organisatie zelf naar behoefte kan (laten) maken.

Verder hebben wij één systeem/techniek aangetroffen waarvan het nut voor de afhandeling van Web-verzoeken is onderzocht, maar dat niet wordt gebruikt. Dit betreft de techniek data-mining. Ook hierop gaan wij dieper in.

3.1 Adobe Acrobat X Pro

Met Adobe Acrobat X Pro (verder: X Pro) kunnen PDF-bestanden worden doorzocht, commentaren worden toegevoegd en kan tekst worden gemarkeerd en weggehaald. In deze zin heeft X Pro dezelfde functionaliteit als een tekstverwerker, maar dan voor PDF's. Het gebruik van het pakket wijst zich min of meer vanzelf, zodat een zware opleiding niet nodig is. Wel kan het handig zijn dat medewerkers die ermee gaan werken een korte instructie krijgen.

Gebruikers van een Acrobat Reader kunnen bestanden die bewerkt zijn met X Pro wel lezen en daarin ook markeringen/opmerkingen toevoegen, mits zij daartoe zijn geautoriseerd door de 'eigenaar' van het bestand die werkt met X Pro.

Waar de Acrobat Reader gratis is, zijn aan het gebruik van X Pro kosten verbonden. De kosten van een licentie bedragen rond € 600 per licentie voor één gebruiker. Bij aanschaf van een groot aantal licenties (> 100) dalen de kosten, afhankelijk van het aantal licenties, tot € 400 à € 500² per licentie. De beheerkosten zijn beperkt: het systeem moet op de geselecteerde werkstations worden gezet en vervolgens onderhouden (installeren updates e.d.).

² De genoemde bedragen zijn gebaseerd op de prijsopgave van één dealer. De bedragen zijn conform een CLP 5 contract en betreffen één licentie voor één user. Een CLP-contract is een volumecontract: bij meer afname dalen de kosten. Het bedrag van € 500 geldt vanaf 56 licenties. Bij > 2.223 licenties daalt de prijs tot € 420.

3.2 Tekstverwerkingssystemen

De wijze waarop tekstverwerkingssystemen in het kader van de Wob wordt gebruikt, is in het vorige hoofdstuk aangegeven. Tekstverwerking is in alle organisaties een standaardapplicatie. De functionaliteit die voor de Wob kan worden gebruikt (zoeken, vervangen, markeren, weghalen) is standaardfunctionaliteit. Er zijn dan ook geen aanvullende kosten.

3.3 Websites

Websites worden vaak gebruikt voor de actieve openbaarmaking. De kosten zijn die voor het maken, hosten en functioneel beheer van een website en dat kan per website sterk variëren, afhankelijk van de gewenste functionaliteit en omvang. Vooral het functioneel beheer kan een arbeidsintensieve taak zijn: de site moet voortdurend worden geactualiseerd.

Overigens zal het meestal gaan om een uitbreiding van een bestaande website of het toevoegen van meer informatie/documenten op een al bestaande site en is nieuw bouwen meestal niet nodig. Beheerkosten blijven echter bestaan.

De politie heeft voor de 'flitsfoto's' een aparte applicatie laten ontwikkelen. Deze wordt onderhouden door een externe partij. De kosten van deze applicatie zijn aanzienlijk: er wordt betaald per boete waarvan de gegevens in de applicatie worden opgenomen.

3.4 Data-mining

Data-mining, Named Entity Recognition of entity extraction is een techniek om op een gestructureerde wijze veel ongestructureerde tekst te doorzoeken. Via data-mining kunnen namen, locaties, kentekens en dergelijke in een tekst worden opgespoord. Bovendien kan bijvoorbeeld worden herkend, als dat tevoren is gedefinieerd, dat Johannes ook Jan kan zijn. Data-mining bouwt voort op de techniek van het semantisch web. Wanneer het gaat om het vinden van namen, moeten alle formaten worden vastgesteld waarin namen kunnen voorkomen (bijvoorbeeld: met of zonder hoofdletters, voor- en achternaam of met initialen, initialen met of zonder puntjes). Ook is het mogelijk om op een onderwerp te zoeken door dit onderwerp aan de hand van een semantisch web te definiëren. Is het onderwerp bijvoorbeeld "slagerijen", dan worden niet alleen gezocht op slagerij, maar ook op vlees, slachthuis, abattoir, koe, etc.

Het relevante semantisch web moet wel eerst worden gedefinieerd. Data-mining is daarmee context- en taalafhankelijk. Het vergt dus enige tijd om een systeem goed in te richten en dan nog is de trefkans zeker geen 100%. In een onderzoek (dat niet specifiek op de Wob was gericht) werd een trefkans van 93% gevonden, waar mensen in datzelfde onderzoek rond 97% scoorden.

De politie Midden- en West-Brabant heeft onderzocht of data-mining zou kunnen helpen om snel persoons- en andere gestructureerde gegevens te vinden, maar heeft uiteindelijk besloten daarmee niet verder te gaan. De voornaamste redenen waren:

- ◆ of een gegeven een persoonsgegeven is dat niet verstrekt kan worden, is ten dele subjectief; een enkel gegeven in een document hoeft geen persoonsgegeven te zijn, maar wanneer meerdere documenten worden opgevraagd, kunnen soms afzonderlijke gegevens worden gecombineerd tot een persoonsgegeven;
- ◆ personen hoeven niet altijd te zijn benoemd (met een naam), zij kunnen ook zijn

omschreven ("het groentenvrouwtje op de hoek"); dat haalt een data-mining systeem er niet per definitie uit;

- ◆ de te lage trefkans; je kunt geen risico nemen met het verstrekken van persoonsgegevens.

De conclusie van de politie Midden- en West-Brabant was dat ook met een data-mining-systeem documenten integraal zouden moeten worden gelezen en dat de tijdswinst dus klein zou zijn.

4 Juridische aspecten

Het juridische kader mag niet uit het oog verloren worden bij het gebruik van ICT-toepassingen bij het uitvoeren van de Wob. De Wob geeft regels die aan de ene kant waarborgen dat recht wordt gedaan aan het publieke belang van openbaarheid, maar die er aan de andere kant ook voor zorgen dat andere zwaarwegende belangen niet geschaad worden. In dit hoofdstuk schetsen we eerst de algemene juridische grenzen bij het gebruik van ICT. Vervolgens kijken we of, en zo ja welke, juridische belemmeringen bestaan bij de ICT-systemen die op dit moment al ingezet worden.

4.1 Juridische grenzen bij het gebruik van ICT

Bij het behandelen van het Wob-verzoek moet het bestuursorgaan uitzoeken of er sprake is van een of meer van de beperkingen zoals in de artikelen 10 en 11 Wob opgenomen.

Onderzocht moet worden of een van de in artikel 10 Wob genoemde weigeringsgronden zich voordoet, waarbij het onderscheid tussen absolute en relatieve weigeringsgronden van belang is. Is een absolute weigeringsgrond (artikel 10 lid 1 Wob) aanwezig, dan moet de informatie zonder verdere belangenafweging worden geweigerd. Is een relatieve weigeringsgrond aanwezig (artikel 10 lid 2 Wob), dan moet een belangenafweging worden gemaakt tussen het belang van openbaarheid en het in de uitzondering genoemde belang. Voor zover er een belangenafweging gemaakt moet worden, is het aan het bevoegde bestuursorgaan om dat te doen. Een ICT-systeem kan dergelijke belangenafwegingen niet maken. Zelfs anonimiseren kan een beoordeling vragen (is het weglakken van de naam genoeg of is dan nog steeds uit de tekst of uit algemene kennis af te leiden om wie het gaat?).

Een andere vraag is natuurlijk in hoeverre een ICT-systeem kan helpen bij het vinden van passages in teksten waarop weigeringsgronden van toepassing zijn. Voor zover het ICT-systeem hierbij een hulpmiddel is, is er juridisch niets op tegen om daar gebruik van te maken.

Op grond van artikel 11 Wob wordt geen informatie verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen die te vinden zijn in documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad. Het idee achter deze bepaling is dat binnen het openbaar bestuur ongehinderd beraadslaagd moet kunnen worden, zonder dat iemand hoeft te vrezen dat zijn of haar persoonlijke beleidsopvattingen later met naam en toenaam in de openbaarheid komen. Om te beoordelen of de informatie niet verstrekt mag worden op grond van artikel 11 Wob moet eerst de vraag beantwoord worden of er sprake is van een intern stuk en zo ja, of dit stuk persoonlijke beleidsopvattingen bevat. Als er sprake is van dergelijke interne stukken waarin persoonlijke beleidsopvattingen staan, moet nog gekeken worden of er informatie in staat die wel verstrekt kan worden, omdat die informatie geen persoonlijke beleidsopvattingen bevat en ook niet verweven is met persoonlijke opvattingen. Tot slot kan het bestuursorgaan bekijken of het mogelijk is om de persoonlijke beleidsopvattingen in niet tot personen herleidbare vorm te verstrekken (artikel 11 lid 2 Wob).

Als beoordeeld wordt of informatie uit een document verstrekt kan worden, komt men bijvoorbeeld op de volgende vragen: welke passages bevatten een opsomming van feiten

(deze moeten verstrekt worden) en welke passages bevatten een persoonlijke beleidsopvatting van een behandelend ambtenaar (deze mogen niet verstrekt worden)? ICT-systemen die alleen specifieke woorden of woorden binnen semantische velden vinden, kunnen deze beoordeling niet maken. Ook de bevoegdheid die het bestuursorgaan heeft op grond van artikel 11 lid 2 Wob vergt een beoordeling ('is sprake van een situatie waarin we gebruik willen maken van de bevoegdheid om de persoonlijke beleidsopvattingen te verstrekken in een niet tot personen herleidbare vorm?') die niet kan worden overgelaten aan een ICT-systeem.

Het kan zijn dat ook andere informatie relevant is die niet is opgenomen in het document. Bijvoorbeeld als de Wob-verzoeker juridische adviezen van advocaten aan het college van burgemeester en wethouders wil hebben, terwijl bekend is welk advocatenkantoor advies heeft verstrekt. Het is dan niet goed mogelijk de adviezen te anonimiseren. ICT-systemen kunnen niets met informatie die niet is opgenomen in de documenten. Het is moeilijk om in ICT-systemen rekening te houden met algemeen bekende informatie.

4.2 Juridische kanttekeningen bij gebruikte ICT-systemen

Registratiesystemen

Op een verzoek tot informatie moet zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen vier weken beslist worden (artikel 6 lid 1 Wob). De beslissing kan met vier weken worden verdaagd (artikel 6 lid 2 Wob). Onder omstandigheden kan de beslissing worden opgeschort (zie artikel 4:15 Awb en artikel 6 lid 3 Wob).

Bij te laat beslissen is het mogelijk dat de Wob-verzoeker een ingebrekestelling verstuurt – waarna na twee weken op grond van paragraaf 4.1.3.2 van de Awb een dwangsom wordt verbeurd. Er zijn vanuit een juridisch oogpunt geen bezwaren tegen het gebruiken van een registratiesysteem om deze termijnen per casus bij te houden en te bewaken, integendeel. Wel zijn uit oogpunt van de Wet bescherming persoonsgegevens voorschriften van toepassing voor de omgang met de opgeslagen gegevens.

Document-managementsysteem

Vanuit een juridisch oogpunt bestaan er geen bezwaren tegen document-managementsystemen die een goede interne procesgang met betrekking tot de afhandeling van een Wob-verzoek bevorderen. Integendeel: zowel verzoeker als bestuursorgaan zijn daarbij gebaat.

Wat betreft het systeem waarbij het Wob-dossier digitaal bewaard wordt, moet de volgende juridische kanttekening worden gemaakt. Idee van dit systeem is dat in bezwaar- en beroepsprocedures het dossier digitaal beschikbaar is en dus eenvoudig en volledig kan worden toegezonden aan de bezwarencommissie of de rechterlijke instantie. Digitaal procederen bij de bestuursrechter is echter nog niet zo ver ontwikkeld. De Wet elektronisch procederen met de bestuursrechter maakt digitaal procederen mogelijk. Deze wet is op 1 juli 2010 in werking getreden. Het is op dit moment alleen mogelijk voor burgers om een beroepschrift, een verzoek tot voorlopige voorziening en nadere stukken digitaal in te dienen. Het bestuursorgaan dat gebruik maakt van een digitaal Wob-dossier zal voor wat betreft procedures bij de bestuursrechter het dossier in papieren vorm moeten aanleveren. In de toekomst zal dit wellicht veranderen. Op dit moment loopt er bij de rechtbank Dordrecht een pilot voor het

gebruik van digitale dossiers (zie hierover www.rechtspraak.nl bij de rechtbank Dordrecht).

Adobe X Pro

Er bestaat geen juridische belemmering tegen het gebruik maken van software voor het vinden en weglakken van passages. De enige kanttekening is dat het vinden en weglakken zorgvuldig moet gebeuren. De belangen om bepaalde informatie niet openbaar te maken, kunnen groot zijn. Het is dus vereist dat de software alle passages die geheim moeten blijven, vindt – ook als bijvoorbeeld het originele document een spelfout bevat. Juridische consequentie van het niet traceren van een relevante passage kan zijn dat de overheidsinstantie aansprakelijk wordt gesteld voor schade ontstaan door het ten onrechte verstrekken van informatie.

Evenals andere besluiten moeten Wob-besluiten berusten op een deugdelijke motivering op grond van artikel 3:46 Awb. Deze motivering moet worden vermeld bij de bekendmaking van het Wob-besluit op grond van artikel 3:47 Awb. Het motiveren kan in een brief gebeuren. Het is mogelijk om met codes te werken, in die zin dat per weggelakte passage een code wordt gegeven, waarna de codes met motivering in de brief worden opgenomen (zie ABRvS 11 februari 2009, AB 2009, 102).

Tekstverwerkingssystemen

Eén van de onderzochte organisaties gaf de motivering van het besluit in een tekstblok in de gevraagde documenten. Juridisch gezien zijn op dit punt geen problemen te verwachten. Als in de beschikking ter motivering wordt verwezen naar de tekstblokken in de verstrekte documenten, dan is dit voldoende motivering.

Gespecialiseerde systemen voor specifieke registraties

Ook voor deze systemen geldt dat zolang alle informatie die geheim moet blijven, geheim wordt gehouden er juridisch niets op tegen is gebruik te maken van software voor het zwart maken van bepaalde velden.

Websites

Als de informatie op een openbaar toegankelijke website beschikbaar is, kan de overheid in beginsel Wob-verzoeken die deze informatie betreffen, afdoen onder verwijzing naar die website. Aan toepassing van de Wob wordt dan niet toegekomen. Dient iemand een Wob-verzoek in – ondanks het bestaan van een website over het onderwerp waarover hij meer wil weten – omdat hij informatie wil uit een document dat niet bekend is gemaakt op die website, dan zal dat verzoek gewoon aan de hand van de Wob behandeld moeten worden. Een andere vraag is of iemand kan verzoeken om dezelfde informatie als die op de website staat, maar dan in een andere vorm. Dit blijkt niet of slechts beperkt mogelijk te zijn. Op grond van artikel 7 lid 2 Wob verstrekt het bestuursorgaan de informatie in de door de verzoeker verzochte vorm, tenzij de informatie reeds in een andere, voor de verzoeker gemakkelijk toegankelijke vorm voor het publiek beschikbaar is. Ook heeft het bestuursorgaan geen bewerkingsplicht van al bekend gemaakte gegevens. Dat geen bewerkingsplicht bestaat, is al uitdrukkelijk vermeld in de memorie van toelichting bij de Wob.

Een voorbeeld uit de jurisprudentie betreft een Wob-verzoek om een excelbestand van gegevens die beschikbaar zijn op een website. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap weigert dit verzoek in te willigen, omdat er geen excelbestand bestaat en het maken van zo'n bestand een bewerkingsslag vergt die tijd en geld kost. De rechtbank geeft de minister gelijk: in casu kan niet redelijkerwijze gevegd worden van het bestuursorgaan dat het de informatie bewerkt ten behoeve van de verzoeker (Rb Utrecht 17 maart 2011, LJN BQ0034).

Voor zover informatie beschikbaar is gesteld op een website waarbij een burger eerst moet inloggen met een DigiD is de informatie niet voor een ieder toegankelijk. Het is dus mogelijk dat iemand die de informatie niet kan inzien een Wob-verzoek doet, waarop het bestuursorgaan dan moet beslissen. Als het verzoek wordt ingewilligd, moet de informatie vervolgens alsnog op andere wijze dan op de website achter een DigiD verstrekt worden. De informatie moet in dat geval immers openbaar, dat wil zeggen publiek toegankelijk, worden gemaakt.

5 Conclusies

Wij bespreken in dit hoofdstuk de conclusies aan de hand van de drie onderzoeksvragen met de deelvragen.

5.1 Vraag 1 Toegepaste ICT-voorzieningen

De eerste hoofdvraag luidt:

Welke ICT-voorzieningen worden al toegepast om de afhandeling van Wob-verzoeken binnen overheidsorganisaties te versnellen?

Daarbij zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- a. wat is de meerwaarde van deze toepassingen?
- b. welke voorzieningen of documentsystemen worden op dit moment voorbereid en binnen afzienbare tijd ingevoerd?
- c. hoe werken de toepassingen en wat zijn de ervaringen?
- d. aan welke randvoorwaarden (archivering, digitalisering, administratieve organisatie) moet zijn voldaan bij ICT-toepassingen voor de afhandeling van Wob-verzoeken?
- e. wat zijn de kosten en de verwachte effecten in termen van tijdsbesparing en personele inzet bij de afhandeling van Wob-verzoeken?

De toegepaste ICT-voorzieningen die wij hebben aangetroffen zijn in hoofdstuk 2 en 3 genoemd: registratie/monitoringsystemen, DMS-en, X Pro, tekstverwerkers, systemen voor specifieke registraties en websites. Wij beantwoorden hierna voor elk van deze systemen de deelvragen a, c, d en e. Wij merken daarbij op dat de vragen a en e betrekking hebben op de baten respectievelijk de kosten van applicaties. Bij de vraag of de kosten opwegen tegen de baten, hebben wij de maatschappelijke baten van een transparante overheid en andere maatschappelijke baten buiten beschouwing gelaten. Het valt buiten het kader van dit onderzoek om daarover een uitspraak te doen.

Voor deelvraag b geldt dat wij geen systemen hebben aangetroffen die nu nog niet worden toegepast en waarvan de invoering op dit moment wordt voorbereid. Wel is besloten het systeem voor de verkeersboetes, dat nu bij twee politiekorpsen in gebruik is, over alle korpsen uit te rollen.

Registratiesystemen

De meerwaarde van deze systemen is met name een betere beheersing van het proces, tijdige afhandeling van Wob-verzoeken en daardoor minder dwangsommen en meer managementinformatie.

In deze systemen (spreadsheets) registreert de organisatie gedefinieerde kerngegevens op een centraal punt. Wanneer termijnen dreigen te worden overschreden, kan vanuit het coördinatiepunt actie worden ondernomen, bijvoorbeeld door de behandelend ambtenaar te manen of te ondersteunen.

De organisaties die over een dergelijk systeem beschikken zijn er tevreden over: ze hebben

meer inzicht en de kosten voor dwangsommen zijn gedaald. De kosten van deze systemen zijn beperkt: de organisatie kan het spreadsheet zelf bouwen of dit tegen relatief lage kosten laten bouwen. Ook de onderhoudskosten zijn beperkt (alleen bij wijzigingen in de functionaliteit). Wel kosten vanzelfsprekend het vullen van het systeem tijd en het raadplegen om indien nodig de geëigende actie in gang te kunnen zetten.

De materiële baten van het systeem bestaan niet zozeer uit tijdwinst (er gaat zelfs tijd zitten in het bijhouden van het systeem), maar in het voorkomen van dwangsommen.

De belangrijkste randvoorwaarde voor het succes van een registratiesysteem is dat er een centraal coördinatiepunt is met verantwoordelijkheid voor de afhandeling van Wob-verzoeken. Wanneer dit ontbreekt, is de kans klein dat het systeem goed wordt bijgehouden en dat er passende actie wordt genomen. Verder geldt dat een registratiesysteem vooral zinvol is wanneer er een substantiële stroom Wob-verzoeken is. Het heeft immers geen zin een registratiesysteem bij te houden voor jaarlijks slechts enkele Wob-verzoeken.

Documentmanagementsystemen

De toegevoegde waarde van DMS-en voor de Wob blijkt in de praktijk relatief beperkt. Ook organisaties die over een DMS beschikken, beschouwen dit voor de afhandeling van Wob-verzoeken niet als een cruciaal systeem. Voor het zoeken van documenten moet in het algemeen een beroep worden gedaan op de kennis van bij het dossier betrokken afdelingen. Vervolgens zijn de documenten via het DMS wel snel te vinden en toegankelijk. Wel kan worden gesteld dat een geordend archief, in papieren of digitale vorm, een voorwaarde is om documenten makkelijk te kunnen vinden.

Wanneer in het DMS functionaliteit voor een digitale paraaf en handtekening aanwezig is, helpt dit bij het snel laten tekenen van het besluit. Omdat in de meeste organisaties de opgevraagde documenten zelf met de hand worden bewerkt, is het DMS hiervoor niet bruikbaar.

Een belangrijke randvoorwaarde voor de bruikbaarheid van een DMS bij het vinden van documenten is dat sprake is van een goede metadatering: wanneer aan documenten de trefwoorden zijn toegekend, kan daarop doelgericht worden gezocht. Dat is een meerwaarde ten opzichte van een papieren archief, waar zo'n zoekmogelijkheid niet bestaat.

Een DMS is een generiek systeem. Het aanschaffen van een dergelijk systeem uitsluitend voor de afhandeling van Wob-verzoeken is naar onze mening geen optie, want zeer inefficiënt. Het zijn dure systemen, waarvan de aanschafkosten enige miljoenen euro's bedragen voor een organisatie van bijvoorbeeld 1.000 medewerkers. Daarnaast zijn er jaarlijks substantiële beheerkosten.

Adobe Acrobat X Pro

Met behulp van X Pro kunnen Wob-verzoeken digitaal worden afgehandeld, wanneer het tenminste PDF-files betreft en dat is vaak het geval. Het is niet meer nodig om kopieën te verspreiden naar de betrokken ambtenaren. Ook kan het markeren en lakken digitaal gebeuren. Het herstellen van fouten is daardoor veel eenvoudiger (bij handmatige verwerking moet weer een nieuwe kopie worden gemaakt).

De belangrijkste meerwaarde van X Pro is het grotere overzicht: er zijn niet meer diverse kopieën van meerdere bewerkers die uiteindelijk tot één eindversie moeten worden bewerkt.

Zeker bij grote Wob-verzoeken, waarbij veel documenten worden opgevraagd, is het behouden van overzicht bij een digitale afhandeling veel makkelijker.

De tijdsbesparing zit met name in:

- ◆ veel minder kopiëren, omdat het proces grotendeels digitaal kan worden uitgevoerd;
- ◆ deels digitaal kunnen vinden van trefwoorden of namen (maar deze besparing is beperkt: het kan het lezen nooit vervangen);
- ◆ sneller markeren en lakken;
- ◆ sneller tot een eindversie kunnen komen op basis van de bijdrage van betrokken ambtenaren;
- ◆ minder 'omsteltijd': met minder papier kun je sneller beginnen en is er minder op te ruimen.

Zeker wanneer er meerdere ambtenaren betrokken zijn en het om veel documenten gaat, scheelt dat veel werk. Eén van de respondenten schatte de tijdsbesparing op zo'n 25%, andere vinden dat lastiger te schatten. Het voordeel dat digitaal markeren en lakken oplevert hangt ook af van het soort verzoek: bij complexe verzoeken is het voordeel van een grotere overzichtelijkheid groter dan bij verzoeken waarbij één klein document wordt opgevraagd; ook wanneer systematisch één naam moet worden weggelakt is meer winst te behalen dan wanneer er veel discussies gevoerd worden over de vraag of bepaalde passages wel of niet zouden moeten worden doorgehaald.

De kosten (zo'n € 500 per licentie/gebruiker) wegen ruimschoots op tegen de tijdswinst wanneer het pakket uitsluitend wordt geïnstalleerd op de computers van de Wob-functionarissen. Bij een organisatiebrede uitrol zal de balans negatief uitslaan. Het voordeel neemt toe wanneer de Wob-functionarissen een centrale rol vervullen en bij alle Wob-verzoeken betrokken zijn. Het systeem kan dan immers vaker worden ingezet.

Tekstverwerkers

De meerwaarde van tekstverwerkers is in principe gelijk aan die van X Pro. Een belangrijke beperking is echter dat opgevraagde documenten meestal in PDF-formaat zijn, waardoor zij niet meer met tekstverwerkers zijn te bewerken. De mate waarin een tekstverwerker kan worden ingezet is dan ook beperkt. Organisaties die onderzocht hebben hoe de Wob-processen met ICT efficiënter kunnen worden gemaakt, maken geen gebruik van tekstverwerkers, maar van X Pro.

De tijdswinst is vergelijkbaar met die van X Pro. De kosten zijn nihil, aangezien de tekstverwerker standaard op elk werkstation aanwezig is en er geen bijzondere functionaliteit hoeft te worden geïnstalleerd.

De belangrijkste randvoorwaarde om de tekstverwerker succesvol te kunnen inzetten is dat de documenten het goede formaat moeten hebben.

Gespecialiseerde systemen voor specifieke registraties

De meerwaarde van deze systemen is gelegen in het feit dat bepaalde gegevens systematisch kunnen worden zwartgemaakt of weggelaten. Op deze manier kan substantiële tijdswinst worden geboekt, zeker wanneer bepaalde vragen frequent, of over veel files of records worden gesteld. De omvang van de tijdswinst hangt af van het systeem en kan niet in algemene zin worden beantwoord.

Om de voor de Wob benodigde functionaliteit te realiseren, zal maatwerk moeten worden geleverd. Daaraan zijn kosten verbonden, zowel voor de investering als het beheer. Of de

kosten opwegen tegen de baten in termen van tijdswinst zal per systeem moeten worden bekeken en zal in belangrijke mate afhangen van het aantal Wob-verzoeken met betrekking tot het systeem dat wordt gedaan.

Websites

We hebben twee soorten websites aangetroffen: de gepersonaliseerde en de openbare.

Gepersonaliseerde websites

De meerwaarde van deze websites is dat zij de burger op een toegankelijke manier informatie verschaffen rond zijn specifieke vraag, bijvoorbeeld een verkeersboete. Hierdoor daalt ook het aantal Wob-verzoeken naar deze informatie. Omdat de informatie uitsluitend toegankelijk is voor één burger, wordt de informatie daarmee niet openbaar op grond van de Wob.

De kosten voor deze toepassing zijn substantieel: de website moet permanent actueel worden gehouden met de informatie rond de nieuwste boetes. Aan het systeem zijn, afgezien van de investeringskosten, substantiële beheerkosten verbonden, die het bij veel boetes (te) duur maken.

De introductie van een dergelijk systeem (dat ook voor andere doeleinden dan verkeersboetes kan worden ingezet) leidt tot een verschuiving van personele inzet voor de afhandeling van individuele Wob-verzoeken naar personele inzet voor het (functioneel) beheer van het systeem. Of dit tegen elkaar opweegt, kan niet in algemene zin worden gezegd: dat hangt af van het aantal Wob-verzoeken ten opzichte van het aantal casus dat in het systeem moet worden opgenomen.

Als randvoorwaarden voor een dergelijke applicatie noemen wij:

- ◆ het aantal Wob-verzoeken moet een redelijke omvang hebben;
- ◆ het moet systematische informatie betreffen, waarbij automatisering mogelijk is; voor ad hoc verzoeken leent zo'n applicatie zich niet;
- ◆ de verantwoordelijkheid voor het bijhouden en onderhouden van de applicatie moet worden belegd (of uitbesteed) en de organisatie moet daarop dus worden ingericht.

Openbare websites

Openbare websites worden met name ingezet in het kader van actieve openbaarmaking. Het voordeel kan zijn dat minder Wob-verzoeken worden ingediend of snel kunnen worden afgedaan door te verwijzen naar de website. Actieve openbaarmaking leidt niet per se tot vermindering van het aantal Wob-verzoeken. Voordat besloten wordt tot actieve openbaarmaking van (een bepaalde categorie van) gegevens, moet hierover dan ook een goede afweging worden gemaakt.

De kosten van de website hebben vooral te maken met het functioneel beheer ervan, dat wil zeggen het vullen en actueel houden van de site. De verantwoordelijkheid hiervoor moet dus worden belegd en er moet capaciteit voor worden vrijgemaakt.

5.2 Vraag 2 Onbenutte mogelijkheden

De tweede hoofdvraag luidt:

Welke ondersteuning kan de ICT nog meer bieden bij het doorlopen van de verschillende stappen die moeten worden doorlopen om tot afhandeling van een verzoek te komen?

Bij deze hoofdvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. welke ICT-toepassingen zijn wel al op de markt en beschikbaar, maar worden nog niet toegepast?
2. zijn deze systemen in de Wob-praktijk toepasbaar en wat zijn de randvoorwaarden bij invoering in termen van kosten en organisatie?

Het enige systeem in deze categorie dat wij hebben aangetroffen is de data-mining. Met dit systeem kan snel in grote hoeveelheden ongestructureerde tekst worden gezocht. Naar onze mening is dit systeem in de Wob-praktijk niet toepasbaar:

- ◆ Het kost (veel) tijd om een dergelijk systeem goed in te richten en toepasbaar te maken voor de context van een Wob-verzoek. Voor ad hoc verzoeken, die een steeds wisselende inhoud en dus context hebben, zou er meer tijd gaan zitten in de beschrijving van het semantisch web dan de afhandeling van het verzoek kost.
- ◆ De betrouwbaarheid van de systemen is voor de afhandeling van Wob-verzoeken onvoldoende. Bij de Wob-verzoeken wordt een grote zorgvuldigheid betracht en mede daarom is de afhandeling een tijdsintensieve aangelegenheid. De inzet van data-mining kan tot grotere snelheid leiden, maar gaat ten koste van de zorgvuldigheid. Uit onderzoek is gebleken dat de trefkans van een data-miningsysteem (op dit moment) circa 93% is. Voor de Wob wordt dit onvoldoende gevonden.
Dit onderzoek had overigens betrekking op het vinden van gestructureerde data in vrije tekst (zoals namen en data). Het is aannemelijk dat de trefkans nog verder zal dalen bij ongestructureerde data, zoals persoonlijke beleidsopvattingen. Ook voor het identificeren van op zich 'onschuldige' gegevens die in combinatie informatie opleveren die niet verstrekt kan worden, is data-mining op dit moment niet geschikt.

De techniek rond het semantisch web staat overigens niet stil. Het kan daarom de moeite waard zijn om over enige jaren nogmaals te onderzoeken of en voor welk soort verzoeken data-mining goed inzetbaar is.

5.3 Vraag 3 Wettelijke grenzen aan inzet ICT

De derde hoofdvraag luidt:

Tegen welke wettelijke grenzen, ook in het licht van jurisprudentie, lopen we aan als gevolg van de vereiste juridische procedures bij de invoering van ICT?

De Wob bevat een juridisch kader waarbinnen Wob-verzoeken afgehandeld moeten worden. Sommige handelingen en beslissingen die nodig zijn, kunnen niet, of in elk geval niet met de huidige beschikbare ICT-systemen aan computers overgelaten worden. Op grond van de Wob moet bepaald worden of er passages in documenten staan die een persoonlijke beleidsopvatting bevatten.

Bij de vraag of een weigeringsgrond zich voordoet, kunnen ICT-systemen wellicht behulpzaam zijn (bijvoorbeeld door systematisch op namen te zoeken). Als zich een relatieve

weigeringsgrond voordoet, zal het bestuursorgaan moeten oordelen welk belang zwaarder weegt: het algemeen belang van openbaarheid of het belang beschermd in de relatieve weigeringsgrond.

Voor wat betreft de nu gebruikte ICT-systemen zijn in hoofdstuk 4 enkele juridische kanttekeningen geplaatst. Op zichzelf bestaan geen juridische bezwaren tegen de nu gebruikte ICT-systemen, zoals het gebruik van Word, X Pro of data-mining voor het vinden en lakken/zwart maken van woorden. Er zijn wel wat juridische aandachtspunten, zoals dat als gebruikt wordt gemaakt van websites waar informatie met DigiD te verkrijgen is, het nog steeds mogelijk is dat een Wob-verzoek behandeld moet worden.

Sommige bestuursorganen zetten ambtshalve, dus zonder dat daaraan een verzoek ten grondslag ligt, informatie op websites (actieve openbaarmaking). Bij het geven van informatie op een website die via DigiD beperkt toegankelijk is, is geen sprake van het openbaar maken van die informatie als bedoeld in de Wob. Dat betekent dat het bestuursorgaan een eventueel Wob-verzoek om die informatie nog steeds inhoudelijk moet behandelen. Als informatie op een openbare website wordt geplaatst, kan een verzoeker niet zo snel meer dezelfde informatie in een andere vorm verlangen. Dient iemand een Wob-verzoek in – ondanks het bestaan van een website over het onderwerp waarover hij meer wil weten – omdat hij informatie wil uit een document dat niet bekend is gemaakt op die website, dan zal dat verzoek gewoon behandeld moeten worden.

5.4 Conclusies

Op basis van het voorgaande komen wij tot de volgende conclusies:

1. Investeren in ICT voor de afhandeling van Wob-verzoeken is met name nuttig wanneer het aantal Wob-verzoeken enige omvang heeft. Bij incidentele Wob-verzoeken wegen de investeringen niet of nauwelijks op tegen de tijdwinst.
 Wil een organisatie de afhandeling van Wob-verzoeken stroomlijnen, dan verdient het de voorkeur een centraal punt aan te wijzen dat verantwoordelijk is voor de coördinatie. Op deze manier wordt het volume aan Wob-verzoeken geconcentreerd en ontstaat meer inzicht in het proces.
 De meest voor de hand liggende toepassingen, specifiek voor de afhandeling van Wob-verzoeken zijn:
 - een systeem waarmee PDF's kunnen worden bewerkt door middel van markeren, lakken en commentaren invoegen (met name voor ad hoc verzoeken die betrekking op vrije tekst);
 - een registratiesysteem, waarmee het proces beter kan worden bewaakt.
 Deze toepassingen zijn met weinig randvoorwaarden en meerkosten te realiseren.
2. Daarnaast kan in algemene zin digitalisering van bedrijfsprocessen een bijdrage leveren aan het goed op orde krijgen van de informatiehuishouding en op die manier de afhandeling van Wob-verzoeken efficiënter ondersteunen. Document- en record-management (archivering) systemen (DMS/RMA) zijn daarvoor onmisbaar. Bij toepassing van dergelijke systemen is het noodzakelijk dat metadatering van zoekargumenten en dossiervorming binnen een organisatie optimaal zijn georganiseerd. DMS-en zijn generieke systemen, die niet specifiek voor de Wob zijn bedoeld en dus ook generiek, ter ondersteuning van alle documentstromen, zouden moeten worden ingezet.

3. Voor verzoeken van personen naar informatie over eigen verplichtingen, aanvragen e.d. past toepassing van de beleidslijn de informatie via een persoonlijk domein, zoals MijnOverheid, ter beschikking te stellen. Hierbij dient wel de afweging te worden gemaakt of de kosten voor het inrichten van een gepersonaliseerde website opwegen tegen de baten ervan. Het aantal Wob-verzoeken is daarbij een belangrijke factor. Het ter beschikking stellen van gepersonaliseerde informatie betekent niet dat informatie openbaar wordt op grond van de Wob. Het scheelt wellicht in het aantal af te handelen Wob-verzoeken, maar het betekent niets voor of een verslechtering van de openbaarheid.

Bijlage A Bij het onderzoek betrokken organisaties

#	Organisatie
1	Ministerie van AZ
2	Ministerie van Defensie
3	Ministerie van OCW
4	Ministerie van VWS
5	Ministerie van V&J
6	Ministerie van SZW
7	Ministerie van BZ
8	Ministerie van BZK
9	Ministerie van Financiën
10	Ministerie van EL&I
11	Belastingdienst
12	IND
13	VNG
14	Gemeente Amsterdam
15	Gemeente Den Haag
16	Gemeente Utrecht
17	vtsPN
18	Politie West- en Midden-Brabant

Bijlage B Bestudeerde documentatie

	Onderwerpen	Datum
1	Eindrapport Omvangrijke en oneigenlijke Wob-verzoeken: Research voor Beleid	27-10-2010
2	Diverse jurisprudentie	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

B2

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Het Expertise Centrum
T.a.v. de [redacted]
Postbus 18607
2502 EP Den Haag

DCB
Kennisonwikkeling voor
Openbaar Bestuur en
Veiligheid

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[redacted]
T 070 [redacted]
[redacted]@minbzk.nl

Datum 21 april 2011
Betreft Gunning: 'Toepassing ICT bij afhandeling WOB - verzoeken'

Kenmerk
2011-2000155507

Bijlagen
3

10e

Geachte heer [redacted]

Naar aanleiding van uw offerte 'Toepassing ICT bij afhandeling WOB verzoeken' van 15 april 2011 voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) deel ik u mede dat de opdracht aan uw organisatie wordt gegund.

De opdracht wordt verstrekt voor € [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

f1

Graag wil ik u attenderen op een belangrijk onderdeel uit de overeenkomst.

11

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Datum
21 april 2011
Kenmerk
2011-2000155507

11

[Redacted]

Onjuist geadresseerde facturen worden niet in behandeling genomen. Tevens verzoeken wij u op de laatste factuur te vermelden dat het een eindfactuur betreft.

Wellicht ten overvloede deel ik u mede dat de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van Diensten (ARVODI) van toepassing zijn en uw algemene leverings- en betalingsvoorwaarden nadrukkelijk van de hand worden gewezen.

10^e

De overeenkomst van deze opdracht is in tweevoud bijgevoegd. Ik verzoek u beide exemplaren van deze overeenkomst mede te ondertekenen en één exemplaar, binnen 14 dagen, te retourneren ter attentie van [Redacted]. Eén exemplaar kunt u behouden voor uw eigen administratie.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
DCB/Directie KOV t.a.v. de heer [Redacted]
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Ik vertrouw op een goede samenwerking en uitvoering van de opdracht.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

10^e

[Redacted Signature]

Directeur Kennisontwikkeling voor Openbaar Bestuur en Veiligheid

Bies, Odette

Van: [REDACTED]

Verzonden: woensdag 22 december 2010 10:28

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: FW: Threat to Open Data withdrawn by French Parliament

10e [REDACTED] ter info.
[REDACTED]10e
From: Access Info Europe [mailto:news@access-info.org]

Sent: woensdag 22 december 2010 2:27

To: [REDACTED]

Subject: Threat to Open Data withdrawn by French Parliament

Threat to Open Data withdrawn by French Parliament

Madrid/Paris, 20 December 2010 – Access Info Europe and Regards Citoyens welcomed the withdrawal on 16 December 2010 of a proposed amendment to France's security and access to information laws which would have required background behaviour checks on users of government information.

The proposed amendment was significantly changed in the French parliament on Thursday 16 December following an international campaign by 35 organisations and experts from 25 countries which had raised concerns that the new law would seriously constrain both access to information and freedom of expression. Read the campaign letter ([here](#)).

As a result, multiple members of parliament from all political groups proposed either to change the dangerous amendment or to withdraw it. The version eventually adopted no longer refers to France's access to information law and only requires "morality" checks on users of the national database of car number plates.

"Some could still argue that having such personal data accessible for commercial marketing purposes is unacceptable, but that will be up to the Senate to discuss in a couple months. Today the threat to open public data has been withdrawn," said Benjamin Ooghe-Tabanou, co-founder of Regards Citoyens.

"The immediate danger for the right to information has passed," commented Helen Darbishire of Access Info Europe, *"but there remains a concern that a special legal regime has been adopted to give a handful of businesses privileged access to personal data."*

Access Info and Regards Citoyens noted with concern that other measures adopted by the French parliament include administrative filtering of internet content without judicial oversight, something human rights organisations fear will lead to censorship of the internet. [Read more](#)

[here.](#)

The two civil society organisations today called on the French government to focus on a broader initiative to open up public sector information for all users. They noted that this is happening in many leading democracies – such as Australia, Denmark, New Zealand, Norway, the United Kingdom and the United States – which are posting large volumes of raw public data online with no preconditions on who may use it or how. This is done in recognition of the significant social and economic benefits that such transparency brings, including promoting participation in decision-making and permitting development of applications that benefit society as a whole.

Notes for Editors:

1. Access Info Europe is a human rights organisation head-quartered in Madrid which promotes the right of access to information and open government data in Europe. Access Info Europe believes that more public information means better participation in and greater accountability of public bodies.
2. Regards Citoyens is a civic association which promotes the opening of public data to secure greater transparency of democratic institutions in France.
3. Information about the amendment finally adopted can be found (in French) on the website Nosdeputes.fr
4. Examples of online portals for accessing public data include www.data.gov , www.data.gov.uk , www.data.gov.au , www.data.gov.nz.

For more information – in English or French – please contact:

Victoria Anderica, Access Info Europe, victoria.access-info.org
Office phone: +34 91 366 5344
Mobile: +34 606 592 976

Helen Darbshire, Access Info Europe (www.access-info.org)
helen.access-info.org, mobile: +34 667 685 319

SHARE THIS INFO!

To forward this message / Para reenviar este mensaje / pour renvoyer ce mail : [this link](#)

To unsubscribe click here [this link](#)

To update your preferences visit [this link](#)

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 4 februari 2010 10:45
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: vertaling verdrag Raad van Europa

Beste [REDACTED]

Zie bijlage voor de definitieve vertaling van RvE 205. Deze tekst zal tzt voor het Tractatenblad worden gebruikt.

Met vriendelijke groet,

From: [REDACTED]
Sent: donderdag 4 februari 2010 10:03
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: RE: vertaling verdrag Raad van Europa

Beste [REDACTED]

We kunnen ons vinden in je aangepaste versie van de vertaling van RvE verdrag 205.
Vriendelijke groet,

[REDACTED]
Cluster Democratie en Burgerschap
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

kamer: [REDACTED]
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
T 070 [REDACTED]
F 070 [REDACTED]
E [REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 27 januari 2010 11:27
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: vertaling verdrag Raad van Europa

Beste [REDACTED]

Zie bijlage voor de vertaling van RvE Verdrag 205. Zoals je kunt zien heb ik veel van jouw opmerkingen verwerkt. Zie track changes voor mijn aanpassingen/opmerkingen. Ik hoop dat je je daarin kunt vinden. Zo ja, dan kan ik de tekst definitief vaststellen en zal ik je een schoon exemplaar opsturen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Afdeling Verdragen
Directie Juridische Zaken
Ministerie van Buitenlandse Zaken
tel: 070- [REDACTED]
fax: 070- [REDACTED]
e-mail: [REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: vrijdag 18 december 2009 11:33
To: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Subject: RE: vertaling verdrag Raad van Europa

Beste [REDACTED]

Bedankt voor de informatie. Dan maken we voorlopig gewoon nog gebruik van de officiële Engelstalige versie en volgt de Nederlandse vertaling tzt.

Vriendelijke groet,

---Oorspronkelijk bericht---

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 16 december 2009 9:55
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: vertaling verdrag Raad van Europa

Geachte [redacted] beste [redacted]

De finalisering van de vertaling ligt in handen van [redacted] en hij zal contact met je opnemen over de vertaling, zodra hij hem bekeken heeft.

↑↑

Over het tijdstip daarvan nog graag het volgende.

[redacted]
Normaal gesproken wordt een verdrag, en dus ook de vertaling, pas gepubliceerd in het Trb na ondertekening. We werken dus nu "vooruit", maar eigenlijk hebben we daar geen tijd voor: van ongeveer 60 belastingverdragen, die zijn ondertekend en waarvan de originele tekst al is bekendgemaakt, moet de vertaling nog gefinaliseerd worden en vervolgens gepubliceerd. Daarnaast liggen er nog vele andere Trb-en op stapel over al ondertekende/geldende verdragen. Dat alles heeft meer prioriteit, ben ik bang. Graag vragen we daarvoor je begrip.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Hoofd Bekendmaking
Afdeling Verdragen
Ministerie van Buitenlandse Zaken
T: +31(0)70 [redacted]
E: [redacted]

From: [redacted]
Sent: dinsdag 15 december 2009 15:21
To: [redacted]
Subject: FW: vertaling verdrag Raad van Europa

Dag [redacted]

Is er al iemand met het tractatenblad bezig?

Gr [redacted]

From: [redacted]
Sent: dinsdag 15 december 2009 11:49
To: [redacted]
Subject: vertaling verdrag Raad van Europa

Beste [redacted]

Eerder stuurde ik je een aantal opmerkingen bij de vertaling van het verdrag 'toegang tot officiële documenten' van de Raad van Europa. Is die tekst al definitief vastgesteld? Dan hoor ik dat graag, zodat ik die voortaan kan gebruiken.

Vriendelijke groet,

[redacted]
Cluster Democratie en Burgerschap
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

katja [redacted]
Postbus 2001
2500 EA Den Haag
T 070 [redacted]
F 070 [redacted]
E [redacted]

Bekijk de missie van BZK op : <http://www.minbzk.nl/organisatie>

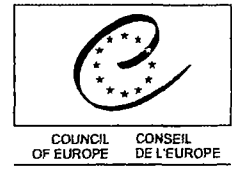
Bezoekt u binnenkort een BZK-locatie?

Dan dient u in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs (paspoort, nationale identiteitskaart, rijbewijs of vreemdelingendocument). Indien u bij controle geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt de toegang geweigerd. Legitimatiebewijzen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risk inherent in the electronic transmission of messages.

D 30

Council of Europe Treaty Series - No. 205

Verdrag van de Raad van Europa
inzake toegang tot officiële
documenten

Tromsø, 18 juni 2009

Preamble

De lidstaten van de Raad van Europa en de andere staten die dit Verdrag hebben ondertekend,

Overwegend dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden, teneinde de idealen en beginselen die hun gemeenschappelijk erfgoed zijn, te beschermen en te verwezenlijken;

Indachtig, met name, artikel 19 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens, de artikelen 6, 8 en 10 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (Aarhus, 25 juni 1998) en het Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens van 28 januari 1981 (ETS 108);

Tevens indachtig de Verklaring van het Comité van Ministers van de Raad van Europa inzake de vrijheid van meningsuiting en informatie, aangenomen op 29 april 1982, alsmede de aanbevelingen van het Comité van Ministers aan lidstaten nr. R (81) 19 inzake toegang tot informatie waarover overheidsorganen beschikken, nr. R (91) 10 inzake mededeling aan derden van persoonsgegevens in het bezit van publiekrechtelijke lichamen, nr. R (97) 18 betreffende de bescherming van persoonsgegevens verzameld en verwerkt voor statistische doeleinden, nr. R (2000) 13 betreffende een Europees beleid inzake toegang tot archieven en Rec (2002) 2 inzake toegang tot officiële documenten;

Overwegend het belang van de transparantie van de overheid in een pluralistische, democratische samenleving;

Overwegend dat het uitoefenen van een recht op toegang tot officiële documenten:

- i. het publiek een bron van informatie biedt;
- ii. het publiek helpt zich een mening te vormen over de toestand van de samenleving en over de overheidsorganen;
- iii. de integriteit, doeltreffendheid en doelmatigheid van en het afleggen van verantwoording door overheidsorganen bevordert en daarmee hun legitimiteit zal kunnen bevestigen;

Overwegend, derhalve, dat alle officiële documenten in beginsel openbaar zijn en openbaarmaking uitsluitend achterwege mag blijven ter bescherming van andere rechten en legitieme belangen;

Zijn het volgende overeengekomen:

Afdeling I

Artikel 1 - Algemene bepalingen

- 1 De onderstaande beginselen laten de nationale wet- en regelgeving en internationale verdragen waarin een ruimer recht op toegang tot officiële documenten wordt toegekend onverlet.
- 2 Voor de toepassing van dit Verdrag:
 - a i. wordt verstaan onder “overheidsorganen”:
 - 1 regering en bestuursorganen op nationaal, regionaal en lokaal niveau;
 - 2 wetgevende instanties en gerechtelijke autoriteiten voor zover zij bestuurlijke taken verrichten overeenkomstig het nationale recht;
 - 3 natuurlijke personen of rechtspersonen voor zover zij enig openbaar gezag uitoefenen.
 - ii kan elke Partij, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat de begripsomschrijving “overheidsorganen” tevens op een of meer van de volgende entiteiten van toepassing is:
 - 1 wetgevende instanties wat betreft hun overige werkzaamheden;
 - 2 gerechtelijke autoriteiten wat betreft hun overige werkzaamheden;
 - 3 natuurlijke personen of rechtspersonen voor zover zij een publieke taak vervullen of uit de publieke middelen worden gefinancierd, overeenkomstig het nationale recht.
- b wordt verstaan onder “officiële documenten”: alle informatie vastgelegd in welke vorm dan ook, opgesteld of ontvangen door en berustend bij een overheidsorgaan.

Artikel 2 - Recht op toegang tot officiële documenten

- 1 Elke Partij waarborgt het recht van eenieder, zonder onderscheid op welke grond dan ook, op aanvraag toegang te krijgen tot officiële documenten berustend bij een overheidsorgaan.

- 2 Elke Partij neemt de vereiste maatregelen in haar nationale recht om uitvoering te geven aan de bepalingen inzake toegang tot officiële documenten als vervat in dit Verdrag.
- 3 Deze maatregelen dienen genomen te zijn uiterlijk op het tijdstip waarop dit Verdrag voor die Partij in werking treedt.

Artikel 3 - Mogelijke beperkingen van toegang tot officiële documenten

- 1 Elke Partij kan het recht op toegang tot officiële documenten beperken. De beperkingen worden nauwkeurig in de wet omschreven, zijn noodzakelijk in een democratische samenleving en staan in verhouding tot het doel van het beschermen van:
 - a de nationale veiligheid, defensie en internationale betrekkingen;
 - b de openbare veiligheid;
 - c het voorkomen, onderzoeken en vervolgen van criminele activiteiten;
 - d disciplinair onderzoek;
 - e de inspectie, de controle en het toezicht door overheidsorganen;
 - f de persoonlijke levenssfeer en andere legitieme privébelangen;
 - g commerciële en andere economische belangen;
 - h het economisch, monetair en wisselkoersbeleid van de staat;
 - i de gelijkheid van partijen in rechtszaken en de doelmatige rechtsbedeling;
 - j het milieu; of
 - k het overleg binnen of tussen overheidsorganen betreffende de behandeling van een aangelegenheid.

Betrokken staten kunnen, op het tijdstip van ondertekening of bij het nederleggen van hun akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, bij een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa verklaren dat communicatie met de leden van het regerend huis of met het staatshoofd onder de mogelijke beperkingen valt.

- 2 Toegang tot informatie vervat in een officieel document kan worden geweigerd indien openbaarmaking ervan een van de in het eerste lid genoemde belangen zou schaden of

waarschijnlijk zou schaden, tenzij openbaarmaking wegens een zwaarderwegend publiek belang gerechtvaardigd is.

- 3 De Partijen overwegen termijnen te stellen na het verstrijken waarvan de in het eerste lid genoemde beperkingen niet langer van toepassing zijn.

Artikel 4 - Verzoeken om toegang tot officiële documenten

- 1 Een aanvrager van een officieel document is niet verplicht redenen te geven waarom hij toegang tot het officiële document wenst.
- 2 Partijen kunnen aanvragers het recht geven anoniem te blijven tenzij bekendmaking van de identiteit wezenlijk is om de aanvraag te behandelen.
- 3 Formaliteiten voor aanvragen worden beperkt tot hetgeen nodig is om de aanvraag te behandelen.

Artikel 5 - Behandelen van aanvragen om toegang tot officiële documenten

- 1 Het overheidsorgaan is de aanvrager zo goed als redelijkerwijs mogelijk, behulpzaam bij het identificeren van het gevraagde officiële document.
- 2 Een aanvraag om toegang tot een officieel document wordt behandeld door het overheidsorgaan waar het document berust. Indien het gevraagde officiële document niet bij het overheidsorgaan berust of indien het overheidsorgaan niet bevoegd is de aanvraag te behandelen, zendt het de aanvraag of verwijst het de aanvrager, waar mogelijk, naar het bevoegde overheidsorgaan.
- 3 Aanvragen om toegang tot officiële documenten worden op basis van gelijkwaardigheid in behandeling genomen.
- 4 Een aanvraag om toegang tot een officieel document wordt onverwijld in behandeling genomen. De beslissing wordt zo spoedig mogelijk of binnen een redelijke, vooraf bepaalde termijn genomen, bekendgemaakt en uitgevoerd.
- 5 Een aanvraag om toegang tot een officieel document kan worden geweigerd:
 - i. indien, ondanks assistentie van het overheidsorgaan, de aanvraag te onduidelijk blijft om het officiële document te kunnen identificeren; of
 - ii. indien de aanvraag kennelijk onredelijk is.

- 6 Een overheidsorgaan dat weigert toegang te geven tot een officieel document of een deel daarvan geeft de redenen voor de weigering. De aanvrager heeft het recht op verzoek een schriftelijke rechtvaardiging van het overheidsorgaan voor de weigering te ontvangen.

Artikel 6 - Vormen van toegang tot officiële documenten

- 1 Wanneer toegang tot een officieel document wordt toegestaan, heeft de aanvrager het recht te kiezen tussen het inzien van het origineel of een afschrift daarvan, en het ontvangen van een afschrift in een door hem of haar gewenste beschikbare vorm, tenzij deze voorkeur onredelijk is.
- 2 Indien een beperking van toepassing is op een deel van de informatie in een officieel document, geeft het overheidsorgaan niettemin toegang tot de resterende informatie in het document. Alle weglatingen dienen duidelijk te worden aangegeven. Indien het resterende gedeelte van het document echter misleidend of betekenisloos is, of indien vrijgave van het resterende gedeelte een kennelijk onredelijke belasting voor het overheidsorgaan inhoudt, kan de toegang daartoe geweigerd worden.
- 3 Het overheidsorgaan kan toegang tot een officieel document geven door de aanvrager te verwijzen naar gemakkelijk toegankelijke alternatieve bronnen.

Artikel 7 - Kosten voor toegang tot officiële documenten

- 1 Het raadplegen van officiële documenten in de gebouwen van een overheidsorgaan is kosteloos. Dit belet Partijen niet kosten te berekenen voor diensten op dit gebied die door archieven en musea worden geleverd.
- 2 De aanvrager kunnen kosten in rekening worden gebracht voor een afschrift van het officiële document; deze kosten dienen redelijk te zijn en mogen de werkelijke kosten van de reproductie en levering van het document niet overschrijden. De tarieven worden gepubliceerd.

Artikel 8 - Herzieningsprocedure

- 1 Een aanvrager wiens aanvraag om toegang tot een officieel document geheel of gedeeltelijk, hetzij expliciet hetzij impliciet, is geweigerd heeft toegang tot een herzieningsprocedure voor een rechter of een ander bij wet ingesteld onafhankelijk en onpartijdig orgaan.
- 2 Een aanvrager heeft altijd toegang tot een snelle en billijke herzieningsprocedure, inhoudende heroverweging door een overheidsorgaan of herziening overeenkomstig het eerste lid.

Artikel 9 - Aanvullende maatregelen

De Partijen informeren het publiek over zijn recht op toegang tot officiële documenten en de wijze waarop dit recht uitgeoefend kan worden. Zij nemen tevens passende maatregelen om:

- a overheidsorganen op de hoogte te brengen van hun taken en verplichtingen met betrekking tot de uitvoering van dit recht;
- b informatie te verschaffen over aangelegenheden of activiteiten waarvoor zij verantwoordelijk zijn;
- c hun documenten doeltreffend te beheren zodat deze gemakkelijk toegankelijk zijn; en
- d heldere en vastgestelde regels toe te passen voor het bewaren en vernietigen van hun documenten.

Artikel 10 - Documenten die op initiatief van de overheidsorganen openbaar worden gemaakt

In gevallen die zich hiervoor lenen, neemt een overheidsorgaan uit eigen beweging de vereiste maatregelen om officiële documenten die bij hem berusten openbaar te maken in het belang van het bevorderen van de transparantie en doeltreffendheid van het openbaar bestuur en om te stimuleren dat het publiek op geïnformeerde wijze deelneemt aan aangelegenheden van algemeen belang.

Afdeling II

Artikel 11 - Groep van Specialisten inzake toegang tot officiële documenten

- 1 Een Groep van Specialisten inzake toegang tot officiële documenten komt ten minste eenmaal per jaar bijeen ten behoeve van het toezicht op de uitvoering van het Verdrag door de Partijen, met name door:
 - a verslag uit te brengen over de adequaatheid van de wettelijke en praktische maatregelen die de Partijen hebben genomen om de in dit Verdrag vervatte bepalingen ten uitvoer te leggen;
 - b
 - i oordelen te geven over elke vraag betreffende de toepassing van dit Verdrag;
 - ii voorstellen te doen om het doelmatige gebruik en de doelmatige uitvoering van dit Verdrag te vergemakkelijken of te verbeteren, met inbegrip van het vaststellen van mogelijke problemen;

- iii. informatie uit te wisselen en verslag uit te brengen over belangrijke juridische, beleidsmatige of technologische ontwikkelingen;
 - iv. voorstellen te doen aan de Vergadering van de Partijen inzake de wijziging van dit Verdrag;
 - v. een oordeel te formuleren over elk voorstel tot wijziging van dit Verdrag gedaan in overeenstemming met artikel 19.
- 2 De Groep van Specialisten kan het maatschappelijk middenveld verzoeken om informatie en meningen.
- 3 De Groep van Specialisten bestaat uit ten minste 10 en ten hoogste 15 leden. De leden worden door de Vergadering van de Partijen gekozen voor een termijn van vier jaar, die eenmaal kan worden verlengd, uit een lijst van deskundigen, waarbij elke Partij twee deskundigen voordraagt. Zij worden gekozen uit personen die voldoen aan de hoogste normen van integriteit en bekend staan om hun competentie op het gebied van toegang tot officiële documenten. Uit de door elke Partij voorlegde lijst van deskundigen mag ten hoogste één lid worden gekozen.
- 4 De leden van de Groep van Specialisten nemen op persoonlijke titel zitting, zijn onafhankelijk en onpartijdig bij de uitoefening van hun taken en mogen geen instructies van regeringen ontvangen.
- 5 De procedure voor de verkiezing van de leden van de Groep van Specialisten wordt vastgesteld door het Comité van Ministers na raadpleging en verkrijging van unanieme instemming van de Partijen bij het Verdrag, binnen een jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag. De Groep van Specialisten stelt zijn eigen reglement van orde vast.

Artikel 12 – Vergadering van de Partijen

- 1 De Vergadering van de Partijen bestaat uit een afgevaardigde per Partij.
- 2 De Vergadering van de Partijen vindt plaats teneinde:
- a. de verslagen, oordelen en voorstellen van de Groep van Specialisten te bestuderen;
 - b. voorstellen en aanbevelingen te doen aan de Partijen;
 - c. voorstellen te doen tot wijziging van dit Verdrag in overeenstemming met artikel 19;
 - d. een oordeel te formuleren over elk voorstel tot wijziging van dit Verdrag gedaan in overeenstemming met artikel 19.

- 3 De Vergadering van de Partijen wordt bijeengeroepen door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa binnen een jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag teneinde de leden van de Groep van Specialisten te kiezen. De Vergadering van de Partijen komt daarna ten minste eenmaal per vier jaar bijeen en in ieder geval wanneer de meerderheid van de Partijen, het Comité van Ministers of de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa daarom verzoekt. De Vergadering van de Partijen stelt haar eigen reglement van orde vast.
- 4 Na elke bijeenkomst dient de Vergadering van de Partijen een verslag van haar activiteiten in bij het Comité van Ministers.

Artikel 13 - Secretariaat

De Vergadering van de Partijen en de Groep van Specialisten krijgen bij de uitvoering van hun taken ingevolge deze afdeling ondersteuning van het Secretariaat van de Raad van Europa.

Artikel 14 - Verslagen

- 1 Binnen een jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag voor een Verdragsluitende Partij, zendt deze de Groep van Specialisten een verslag met alle informatie over de wettelijke en andere maatregelen die genomen zijn om de bepalingen van dit Verdrag ten uitvoer te leggen.
- 2 Daarna zendt elke Partij de Groep van Specialisten voor elke bijeenkomst van de Vergadering van de Partijen een geactualiseerde versie van de in het eerste lid bedoelde informatie.
- 3 Elke Partij zendt de Groep van Specialisten tevens alle informatie die deze vraagt om zijn taken te vervullen.

Artikel 15 - Publicatie

De door de Partijen bij de Groep van Specialisten ingediende verslagen, de verslagen, voorstellen en oordelen van de Groep van Specialisten en de verslagen van de activiteiten van de Vergadering van de Partijen worden openbaar gemaakt.

Afdeling III

Artikel 16 - Ondertekening en inwerkingtreding van het Verdrag

- 1 Dit Verdrag staat open voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa.

- 2 Dit Verdrag dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.
- 3 Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop tien lidstaten van de Raad van Europa hun instemming door het Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking hebben gebracht overeenkomstig het bepaalde in het tweede lid.
- 4 Ten aanzien van elke ondertekenende staat die later zijn instemming door dit Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking brengt, treedt het in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop overeenkomstig de bepalingen van het tweede lid zijn instemming door het Verdrag te worden gebonden tot uitdrukking is gebracht.

Artikel 17 - Toetreding tot het Verdrag

- 1 Na de inwerkingtreding van dit Verdrag, kan het Comité van Ministers van de Raad van Europa, na raadpleging en verkrijging van unanieme instemming van de Partijen bij het Verdrag, elke staat die geen lid is van de Raad van Europa of enige internationale organisatie, uitnodigen tot dit Verdrag toe te treden. Het besluit wordt genomen met de meerderheid als voorzien in artikel 20, onderdeel d, van het Statuut van de Raad van Europa en met algemene stemmen van de vertegenwoordigers van de Partijen die recht hebben op een zetel in het Comité van Ministers.
- 2 Ten aanzien van elke staat of internationale organisatie die ingevolge het eerste lid van dit artikel tot het Verdrag toetreedt, treedt het in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van nederlegging van de akte van toetreding bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

Artikel 18 - Territoriale toepassing

- 1 Elke staat kan, bij de ondertekening of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het grondgebied of de grondgebieden waarop dit Verdrag van toepassing is nader aanduiden.
- 2 Elke staat kan op een later tijdstip door middel van een verklaring gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot elk ander grondgebied dat in de verklaring wordt genoemd en voor de internationale betrekkingen van welk grondgebied hij verantwoordelijk is. Ten aanzien van een dergelijk grondgebied treedt het Verdrag in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van die verklaring door de Secretaris-Generaal.

- 3 Elke verklaring die wordt gedaan uit hoofde van de twee voorgaande leden kan, met betrekking tot elk grondgebied dat in de verklaring wordt genoemd, worden ingetrokken door middel van een aan de Secretaris-Generaal gerichte kennisgeving. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 19 – Wijzigingen van het Verdrag

- 1 Wijzigingen van dit Verdrag kunnen worden voorgesteld door elke Partij, het Comité van Ministers van de Raad van Europa, de Groep van Specialisten of de Vergadering van de Partijen.
- 2 Elk voorstel tot wijziging wordt door de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa aan de Partijen medegedeeld.
- 3 Elke wijziging wordt aan de Vergadering van de Partijen medegedeeld, die, na raadpleging van de Groep van Specialisten, haar oordeel over de voorgestelde wijziging voorlegt aan het Comité van Ministers.
- 4 Het Comité van Ministers bestudeert de voorgestelde wijziging en het door de Vergadering van de Partijen voorgelegde oordeel en kan de wijziging goedkeuren.
- 5 De tekst van elke door het Comité van Ministers overeenkomstig het vierde lid goedgekeurde wijziging, wordt aan de Partijen ter aanvaarding toegezonden.
- 6 Elke overeenkomstig het vierde lid goedgekeurde wijziging treedt in werking op de eerste dag van de maand na het verstrijken van een tijdvak van een maand na de datum waarop alle Partijen de Secretaris-Generaal hebben medegedeeld dat zij haar hebben aanvaard.

Artikel 20 - Verklaringen

Elke Partij kan op het tijdstip van ondertekening of bij de nederlegging van haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding een of meer van de verklaringen voorzien in artikel 1, tweede lid, artikel 3, eerste lid, en artikel 18 afleggen. Zij stelt de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa in kennis van wijzigingen in deze informatie.

Artikel 21 - Opzegging

- 1 Elke Partij kan dit Verdrag te allen tijde opzeggen door middel van een kennisgeving gericht aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

- 2 Deze opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de Secretaris-Generaal.

Artikel 22 - Kennisgeving

De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa stelt de lidstaten van de Raad van Europa en elke staat en internationale organisatie die tot dit Verdrag is getreden of hiertoe is uitgenodigd, in kennis van:

- a elke ondertekening;
- b de nederlegging van elke akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;
- c elke datum van inwerkingtreding van dit Verdrag in overeenstemming met de artikelen 16 en 17;
- d elke verklaring afgelegd in overeenstemming met artikel 1, tweede lid, artikel 3, eerste lid, en artikel 18;
- e elke andere akte, kennisgeving of mededeling met betrekking tot dit Verdrag.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

Gedaan te Tromsø op 18 juni 2009, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar, dat wordt nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa doet een gewaarmerkt afschrift toekomen aan elke lidstaat van de Raad van Europa en aan elke staat en internationale organisatie die is uitgenodigd tot dit Verdrag toe te treden.

E1

10e

Van: [redacted]
 Verzonden: zondag 12 juni 2011 18:57
 Aan: [redacted]
 CC: [redacted]
 Onderwerp: Re: Wob-brief

Beste [redacted]

Ik ben graag weer van de partij en zou een snelle bijeenkomst op prijs stellen. Ver voor 1 augustus dus. dit vanwege het onderwerp, maar ook om de gesprekken die we al voerden gemakkelijker over te dragen.

Hierbij wijs ik jullie er op dat in de Fringe Spitting van vandaag een tweede reactie van mijn hand op de 31 mei brief van Minister Donner staat. De titel van het artikel luidt:

Oproep aan Donner:
Pak het oneigenlijk gebruik van de Wob aan!

Ik ben zo vrij om te veronderstellen dat die 11 groepen oneigenlijk overheids-gebruik van de Wob die ik daar noem op zich al enige gesprekstof kunnen opleveren.

Groet, [redacted]

06 [redacted]

PS - Ik ben op vakantie t/m 20 juni.

--- Original Message ---

10e

From: [redacted]
 To: [redacted]
 Cc: [redacted]
 Sent: Tuesday, June 07, 2011 2:49 PM
 Subject: Wob-brief

Beste [redacted]

Hierbij de brief over de Wet openbaarheid van bestuur die minister Donner 31 mei jl aan de Tweede Kamer heeft verzonden. Zoals je wellicht gemerkt hebt, was er iets misgegaan met de brief die bij het persbericht is verspreid. Bijgevoegd het document zoals verzonden aan de Kamer.

10e

Graag zouden we [redacted] willen uitnodigen voor een gesprek over de voorstellen voor de Wob uit de brief. Ikzelf heb echter per 1 augustus een andere functie binnen BZK en het is nu nog niet duidelijk wie het Wob-dossier van mij gaat overnemen. [redacted] zullen al [redacted] wel betrokken blijven bij het Wob-dossier. In verband met vakanties weet ik niet of het lukt nog voor 1 augustus een afspraak te maken. Wellicht is het daarom handiger om een afspraak vlak na de zomer te plannen met mijn opvolger?

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

10e

[redacted]
 Postbus 20011
 2500 EA Den Haag
 T 070 673 2000
 F 070 673 2001
 E [redacted]

 Bezoekt u binnenkort een locatie van de Rijksoverheid?

Dan dient u in het bezit te zijn van een geldige Rijkspas of een geldig identiteitsbewijs (paspoort, nationale identiteitskaart, rijbewijs of vreemdelingendocument). Indien u bij controle geen geldig identiteitsbewijs kunt tonen, wordt de toegang geweigerd. Legitimatiebewijzen van andere organisaties worden niet geaccepteerd.

 Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard dan ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risk inherent in the electronic transmission of messages.

Uitkomsten onderzoek

Inmiddels zijn twee onderzoeken rond oneigenlijk gebruik van de Wob afgerond:

- A. een rechtsvergelijkend onderzoek door de Universiteit Utrecht 'vexatious requests';
- B. een onderzoek door Research voor Beleid naar omvangrijke en complexe Wob-verzoeken in de praktijk.

A. Vexatious requests

Het onderzoek door de Universiteit Utrecht betreft een analyse van de wetgeving ten aanzien van misbruikregelingen, in rechtsvergelijkend perspectief met de nadruk op de bepaling omtrent misbruik uit de 'Freedom of Information Act' (FOIA) in het Verenigd Koninkrijk. Daarnaast is gekeken naar de toepasselijke bepaling uit het Verdrag 'toegang tot officiële documenten' van de Raad van Europa (hierna: Verdrag van Tromsø). Deze bepaling is op verzoek van het Verenigd Koninkrijk in het Verdrag opgenomen. Het eerste deel van het onderzoek bestaat zodoende uit een analyse van de wetsgeschiedenis van de misbruikbepaling in het Verenigd Koninkrijk en van de jurisprudentie op basis van deze bepaling. Het tweede deel van het onderzoek bestaat uit een analyse van de verdragsbepaling en mogelijke misbruikbepalingen in landen die het Verdrag van Tromsø reeds ondertekend hebben.

In het Verdrag van Tromsø is een bepaling opgenomen op basis waarvan verzoeken geweigerd kunnen worden als het verzoek kennelijk onredelijk (*manifestly unreasonable*) is (artikel 5, vijfde lid, onder ii). Een kennelijk onredelijk verzoek is volgens de toelichting bij het Verdrag bijvoorbeeld:

- een verzoek dat onevenredig veel zoekwerk of onderzoek zou vergen, of
- een verzoek dat duidelijk verstorend/vexatoir (*clearly vexatious*) is, bijvoorbeeld:
 - één of meer verzoeken die de bedoeling hebben om het werk van de overheid te hinderen of
 - herhaalde verzoeken binnen een zeer kort tijdbestek door dezelfde aanvrager voor hetzelfde document.

In de FOIA is in artikel 14, eerste lid, geregeld dat een verzoek om openbaarmaking niet hoeft te worden behandeld als het verzoek zonder redelijke grond/onnodig/ onredelijk is (gedaan) (*vexatious request*, letterlijk vertaald 'kwaadaardig verzoek'). De algemene idee lijkt te zijn dat het gaat om verzoeken '*that abuse the right in some way*', maar '*this is not intended to include otherwise valid requests in which the applicant happens to vent his frustration*'. De bepaling over '*vexatious requests*' wordt uitgewerkt in richtlijnen van de Information Commissioner. Zie bijvoorbeeld de volgende passage:

"Deciding whether a request is vexatious is a flexible balancing exercise, taking into account all the circumstances of the case. There is no rigid test or definition, and it will often be easy to recognise. The key question is whether the request is likely to cause distress, disruption or irritation, without any proper or justified cause.

To help you identify a vexatious request, we recommend that you consider the following questions, taking into account the context and history of the request:

- *Can the request fairly be seen as obsessive?*
- *Is the request harassing the authority or causing distress to staff?*
- *Would complying with the request impose a significant burden?*
- *Is the request designed to cause disruption or annoyance?*
- *Does the request lack any serious purpose or value?"*

Uit uitspraken van de Information Tribunal blijkt dat het in de meeste gevallen (er waren maar 8 uitspraken over 5 jaar) gaat om personen die, veelal als gevolg van beslissingen of handelingen van de overheid die hen betreffen, in een verstoorde verhouding met die overheid zijn terechtgekomen. Met name de volgende aspecten zijn blijkens de rechtspraak van het Tribunal relevant bij de beoordeling van de '*vexatiousness*':

- (a) is het verzoek onderdeel van een '*extended campaign to expose alleged improper or illegal behaviour in the context of evidence tending to indicate that the campaign is not well founded*';
- (b) betreft het verzoek informatie die al is verstrekt aan de verzoeker;
- (c) suggereert de '*nature and extent*' van de correspondentie tussen verzoeker en de overheid '*an obsessive approach to disclosure*';
- (d) is de toon die in de correspondentie wordt gehanteerd '*tendentious and/or haranguing*';
- (e) kan in redelijkheid worden verwacht dat de correspondentie een negatief effect heeft op de '*health and well-being of officers*'; en
- (f) leidt beantwoording van het verzoek waarschijnlijk tot '*substantial and disproportionate financial and administrative burdens*'.

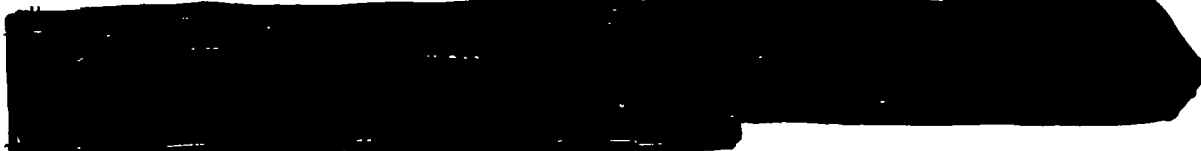
De motieven van een verzoeker spelen wel een rol, maar alleen daar waar deze tot uitdrukking komen in het verzoek zelf. De verplichting om een verzoeker, voor zover dat in redelijkheid van de overheid verwacht mag worden, te helpen bij het specificeren van zijn verzoek geldt niet indien de overheid vaststelt, dan wel in redelijkheid kan vaststellen, dat sprake is van een 'vexatious request'.

In de praktijk blijkt in het Verenigd Koninkrijk de regeling rond 'vexatious requests' door de overheid slechts in (zeer) beperkte mate te worden gehanteerd bij het afwijzen van verzoeken.

In **België/Vlaanderen, Servië en Montenegro** kan een verzoek worden geweigerd als het 'kennelijk onredelijk' is. Dat is het geval wanneer een verzoek hinder veroorzaakt bij de overheid of bedoeld is om 'zand in de machine te strooien'. Dat doet zich voor als dezelfde aanvrager herhaaldelijk binnen een korte tijdspanne hetzelfde verzoek indient of wanneer onevenredig veel informatie wordt verlangd. Bij een kennelijk onredelijk verzoek moet in Vlaanderen bij de verzoeker om specificering worden verzocht en worden medegedeeld waarom men denkt dat het verzoek kennelijk onredelijk is. Als de verzoeker niet op het verzoek om specificering ingaat, dan versterkt dat de verdenking van kennelijke onredelijkheid.

B. Oneigenlijke en omvangrijke/complexere Wob-verzoeken

In de media zijn het afgelopen jaar verschillende voorbeelden van vermeend misbruik van de Wob aan de orde gesteld en de VNG heeft op de VNG-website verschillende voorbeelden geplaatst van Wob-verzoeken die als oneigenlijk worden ervaren. Er bestond echter geen inzicht in de feitelijke omvang van de problematiek. Wel blijkt uit de aangedragen voorbeelden dat

Het onderzoek betrof een internetenquête onder departementen, provincies, gemeenten, waterschappen, politiekorpsen en de bekendste en omvangrijkste zbo's en uitvoeringsorganisaties. Doel van het onderzoek is het vaststellen van de aard en omvang van 'omvangrijke en/of complexe verzoeken' en 'oneigenlijke verzoeken', de mate waarin deze verzoeken bij bestuursorganen worden ingediend, en de gevolgen van deze verzoeken voor bestuursorganen. De respons was 79%. Dit is een hoge respons. Bovendien hebben respondenten veel voorbeelden aangeleverd en/of opmerkingen gemaakt over de verzoeken die zij ontvangen. Hieruit blijkt dat het onderwerp 'Oneigenlijk gebruik Wob' leeft bij de respondenten.

Bij de interpretatie van de cijfers moet bedacht worden dat maar de helft van de bestuursorganen Wob-verzoeken registreert. Waarschijnlijk nog minder bestuursorganen hebben een (tijdschrijf)systeem waarmee precies geregistreerd wordt hoeveel tijd aan de afhandeling van het verzoek wordt besteed. Dit betekent dat aantallen en tijdbesteding vaak ingevuld zijn op basis van schattingen. Overigens, bestuursorganen die wel Wob-verzoeken registreren zullen verzoeken om informatie die direct gegeven kan worden, vaak niet als Wob-verzoek registreren. Verder hebben de genoemde aantallen Wob-verzoeken betrekking op een periode van anderhalf jaar (1 januari 2009- 1 juli 2010). Het zijn dus geen jaarcijfers.

Omvangrijke verzoeken

Omvangrijke en/of complexe verzoeken zijn ten behoeve van het onderzoek gedefinieerd als verzoeken waarvan de afhandeling door het bestuursorgaan tijdrovend is door de hoeveelheid gevraagde informatie dan wel doordat de uit te voeren activiteiten voor de afhandeling ingewikkeld van karakter zijn. In het onderzoek is dit vertaald naar het tijdsbeslag van de afhandeling van de verzoeken.

Politiekorpsen hebben verreweg de meeste verzoeken ontvangen (gemiddeld 964 per korps). De meeste van deze verzoeken zijn echter binnen 1 werkdag afgehandeld (860 van de 964 = 89%). Dit betreft waarschijnlijk vooral de 'verkeerswobjes': Wob-verzoeken in verband met de Wet Mulder, naar aanleiding van verkeersboetes. Verder springen de kerndepartementen er uit met 137 verzoeken, tegenover gemiddeld 20 verzoeken bij gemeenten.

De omvangrijke verzoeken maken maar een beperkt deel uit van het totaal van de Wob-verzoeken. Wanneer de grens gelegd wordt bij 10 werkdagen of meer voor de afhandeling van een verzoek, is 7% van het totaal aan te merken als een omvangrijk verzoek. De omvangrijke verzoeken zijn

echter niet evenredig over de bestuursorganen verdeeld. Het grootste deel van de omvangrijke en/of complexe verzoeken is binnengekomen bij departementen (gemiddeld 51 verzoeken waarvan de afhandeling meer dan 10 werkdagen kost), terwijl bestuursorganen in totaal gemiddeld maar 5 omvangrijke verzoeken per anderhalf jaar ontvangen.

Hoewel de omvangrijke verzoeken maar een beperkt deel van het totaal uitmaken, kosten deze verzoeken door hun omvang veel tijd van de organisatie. Het overgrote deel van het werk bij departementen zit in de behandeling van de omvangrijke verzoeken, terwijl bij politie en gemeenten het grootste deel van de tijd wordt besteed aan de afhandeling van verzoeken die in korte tijd (minder dan 10 werkdagen) af te handelen zijn.

De belangrijkste oorzaak dat de afhandeling van een verzoek door bestuursorganen veel tijd kost is dat het om zeer veel informatie gaat (72%). Bij de politie worden ook relatief veel omvangrijke verzoeken ontvangen (23), dit met name vanwege de noodzakelijke toetsing (71%) en bewerking van de informatie (90%). Die hangen samen met de jurisprudentie over de verhouding Wpg-Wob, waarbij behalve aan de Wpg ook aan de Wob moet worden getoetst.

Oneigenlijke verzoeken

Oneigenlijke verzoeken zijn in het onderzoek gedefinieerd als verzoeken die niet gericht zijn op het verkrijgen van informatie over een bestuurlijke aangelegenheid zelf, maar op andere doelen.

Binnen het onderzoek zijn drie soorten verzoeken als oneigenlijk omschreven:

1. Verzoeken gericht op het verdienen van geld aan de Wob;
2. verzoeken gericht op het frustreren en/of vertragen van een bestuursorgaan;
3. verzoeken die voortkomen uit een obsessief streven tot openbaarmaking.

Verzoekers hoeven op basis van de Wob geen belang te stellen, waardoor meestal niet is vast te stellen wat het doel is van het Wob-verzoek (behalve als het expliciet door verzoeker wordt vermeld: 'dit verzoek is om jullie even lekker bezig te houden'). Het is moeilijk precies vast te stellen wanneer sprake is van oneigenlijk gebruik. Dit maakt dat respondenten alleen gevraagd is in hoeveel gevallen zij oneigenlijk gebruik van de Wob vermoeden en of zij dit vermoeden kunnen onderbouwen met voorbeelden of argumenten.

1. Verdienen

In totaal vermoeden respondenten dat ongeveer evenveel verzoeken zijn ontvangen gericht op frustreren/vertragen als gericht op verdienen (21% van alle verzoeken). De overlap in deze percentages is vermoedelijk zo groot gezien de toelichting die door respondenten bij de vragen wordt gegeven (daarin komen dezelfde voorbeelden op verschillende plekken terug en wordt naar eerdere antwoorden verwezen). Een verzoek met het oog op de Wet dwangsom is vaak omvangrijk en daardoor immers vaak ook frustrerend voor de organisatie. De percentages zijn hoog voor verdienen en frustreren, concreet gaat het bij 'verdienen' echter bij departementen om gemiddeld 7 verzoeken en bij gemeenten om gemiddeld 5 verzoeken. Niet alle aangedragen voorbeelden van verzoeken die gericht zijn op 'verdienen' of 'frustreren' zijn overigens overtuigend, aangezien in bepaalde gevallen beargumenteerd kan worden dat een rechtmatig beroep op de Wob wordt gedaan. Het is overigens niet goed mogelijk over alle genoemde voorbeelden een oordeel te vellen, mede door gebrek aan achtergrondinformatie over de aangedragen voorbeelden van Wob-verzoeken.

In de toelichting bij de vragen wordt door respondenten regelmatig verwezen naar een adviesbureau dat werkt op basis van 'no cure no pay' en dat bron is van veel verzoeken (voornamelijk bij de politie). Daarnaast wordt regelmatig melding gemaakt van 'activisten' die verzoeken doen om informatie bij de politie. In dit laatste geval lijkt het echter te gaan om rechtmatige, zij het omvangrijke, verzoeken. Enkele voorbeelden betreffen verzoeken rond vakantietijd. Ook wordt door veel verschillende respondenten gerefereerd aan dezelfde verzoeken die bij meerdere bestuursorganen zijn ingediend. Het betreft grotendeels dezelfde verzoeken die ook op de VNG-site vermeld zijn (zo wordt door de meeste respondenten gerefereerd aan een verzoek om informatie over de leden van de bezwaarschriftencommissie). Vooral bij kleine gemeenten die relatief weinig Wob-verzoeken ontvangen (gemiddeld minder dan 15 in anderhalf jaar), springt een dergelijk Wob-verzoek dan duidelijk in het oog.

Respondenten baseren hun vermoeden dat het verzoek bedoeld is om te verdienen vooral op drie kenmerken: allereerst het verzoek zelf, bijvoorbeeld door de omvang van de gevraagde informatie of de inhoud. Als tweede wordt genoemd dat de verzoekers personen zijn die in het verleden soortgelijke verzoeken hebben ingediend en ten derde een oncoöperatieve houding van verzoekers. Veelal gaat het bij de beoordeling om 'zachte' criteria: het blijkt niet duidelijk uit het verzoek zelf,

maar uit de samenhang tussen inhoud van het verzoek en de context waarin het verzoek wordt gedaan.

In totaal heeft 76% van de bestuursorganen verzoeken ontvangen die vermoedelijk gericht zijn op verdienen. Van de bestuursorganen heeft 6% wel eens een dwangsom uitgekeerd, en 18% heeft wel eens proceskosten vergoed. Dit betekent dat aan een groot deel van de verzoeken, vermoedelijk gericht op verdienen, door verzoekers geen geld is verdiend. Uit de monitor Wet dwangsom zal te zijner tijd meer informatie volgen over de uitkering van dwangsommen.

2. Frustreren

Politiekorpsen vermoeden het vaakst dat verzoeken gericht zijn op frustreren en/of vertragen (gemiddeld 210 per korps). De aantallen van de overige bestuursorganen vallen hierbij in het niet (3 bij departementen, gemiddeld 3 bij gemeenten). De vermoedens van bestuursorganen zijn gebaseerd op de inhoud/omvang van het verzoek en op de (persoonlijke) achtergrond van de verzoeker. In maar een klein aantal gevallen geven respondenten aan dat verzoekers letterlijk hebben vermeld dat het verzoek is ingediend om te frustreren. Vaak geven respondenten als basis voor hun vermoeden aan dat om schijnbaar irrelevante informatie wordt gevraagd. Dit laatste is echter op basis van de Wob toegestaan. Aanleiding voor het vermoeden van een verzoek gericht op frustreren en/of vertragen is vaak dat de verzoeker een (juridisch) conflict heeft met het bestuursorgaan.

Net als bij 'verdienen' zijn ook bij deze categorie de vermoedens onderbouwd op basis van 'zachte' criteria, die voortkomen uit de context waarin het verzoek is gedaan.

3. Obsessief

Obsessieve verzoeken zijn duidelijk minder vaak ontvangen (2%). Bestuursorganen hebben gemiddeld 1 verzoek ontvangen waarvan zij vermoeden dat het voortkomt uit een obsessief streven tot openbaarmaking. Het vermoeden dat een verzoek voortkomt uit een obsessie, is gebaseerd op het herhaaldelijk aanvragen door dezelfde verzoeker, en op de omvang en de mate van detail van de gevraagde informatie. Ook onderzoeksjournalisten en activisten (vuurwapenverloven, demonstraties) worden in dit verband genoemd door respondenten. Hoewel het dan gaat om een aantal notoire/professionele Wob-verzoekers, vallen Wob-verzoeken van dergelijke personen meestal wel onder de bedoeling van de Wob.

Andere mogelijk oneigenlijke verzoeken die door respondenten zijn gemeld, betreffen verzoeken om informatie ten behoeve van juridische procedures, verzoeken gericht op informatie over derden in plaats van over een bestuurlijke aangelegenheid, verzoeken om informatie die op andere manieren te verkrijgen is en verzoeken om gevoelige informatie van bestuursorganen, zoals informatie over de werkwijze van de politie. Dit betreffen deels verzoeken die gelet op de wetsgeschiedenis en jurisprudentie wel als passend bij de bedoeling van de Wob moeten worden gezien, maar blijkbaar door respondenten niet zo worden ervaren.

E 3

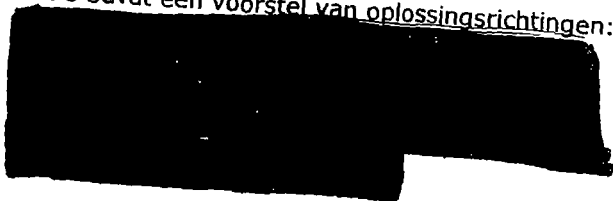
**Aanpak oneigenlijk gebruik Wet openbaarheid van Bestuur
Notitie voor de bijeenkomst 28 oktober 2010**

1. Aanleiding en toezeggingen

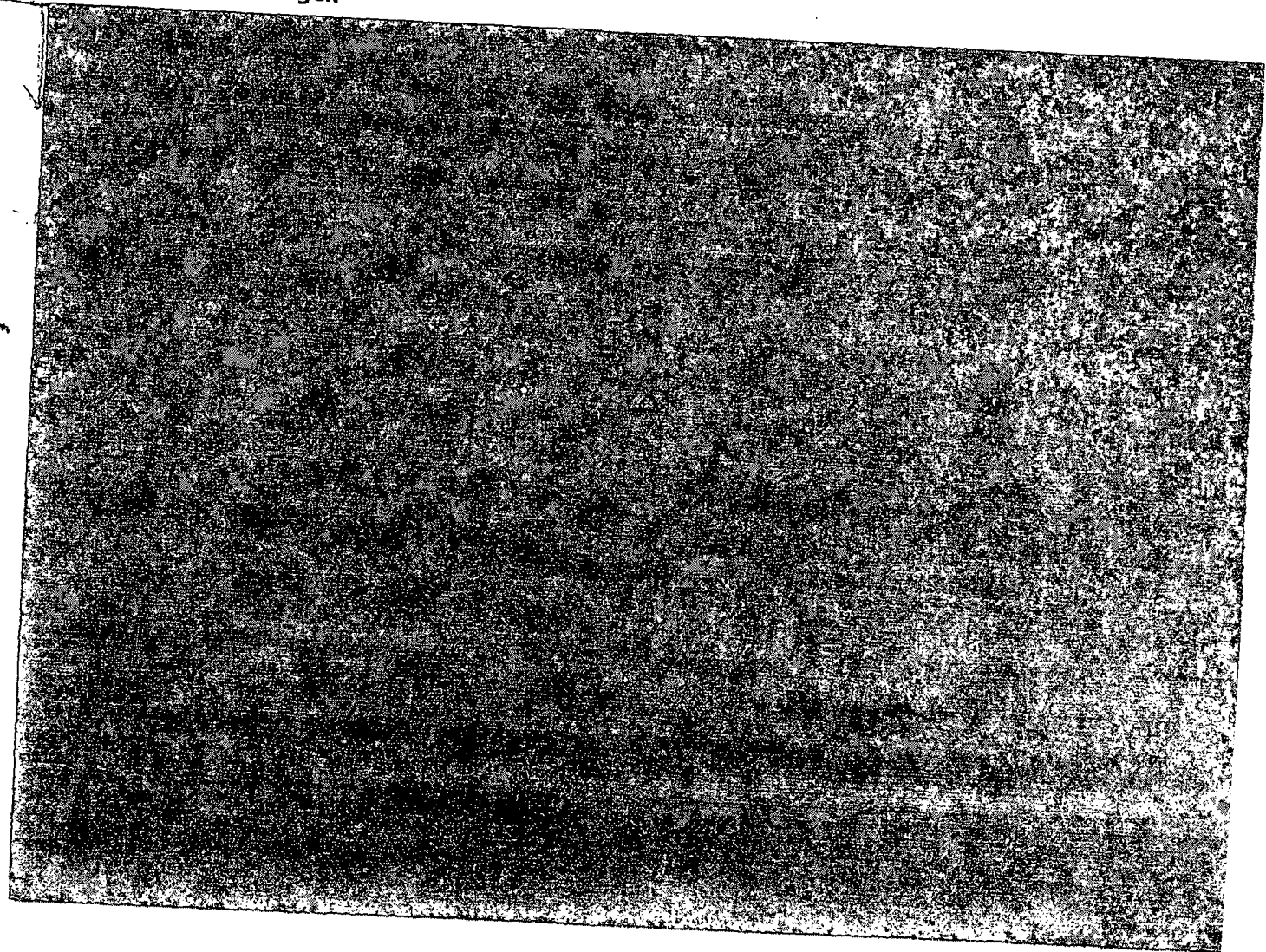
In verband met de inwerkingtreding van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen, is vorig jaar een aantal wettelijke beslistermijnen aangepast, waaronder de beslistermijnen van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Tijdens de behandeling van deze aanpassing van de Wob heeft de Kamer gewezen op het feit dat van de Wob soms misbruik wordt gemaakt. De heer Teeven heeft daartoe ook een motie opgesteld waarin verzocht is in de Wob een bepaling op te nemen op grond waarvan een verzoeker niet-ontvankelijk kan worden verklaard als er sprake is van kennelijk misbruik (Kamerstukken II 2008/09, 31751, nr 8, niet in stemming gebracht). In reactie daarop heeft de Minister van BZK aangegeven dat het inderdaad wenselijk is dat misbruik van de Wob wordt tegengegaan, maar dat het niet eenvoudig is daar een regeling voor te treffen. Toegezegd is dat zal worden onderzocht welke mogelijkheden er zijn.

In reactie op de motie Çörüz (Kamerstukken II 2009/10, 32 123 VII, nr 18, over de werklast bij de politie, specifiek de afhandeling van Wob-verzoeken) tijdens de plenaire behandeling van de Veiligheidswet BES, is toegezegd dat de regering ernaar streeft voor eind 2010 de Kamer te informeren over de uitkomsten van het onderzoek naar mogelijkheden om misbruik van de Wob tegen te gaan. De Minister van BZK heeft tijdens het debat over de Nationale ombudsman (22 sept. jl) toegezegd dat het rapport over misbruik aan de Kamer gezonden wordt zodra het af is en dat een beleidsmatige reactie over het voorkomen van misbruik van de Wob voor het eind van het jaar volgt. De rapportage 'vexatious requests' is inmiddels aan de Kamer verzonden.

Deze notitie bevat een voorstel van oplossingsrichtingen:

2. Oplossingsrichtingen

11 4/m
eind
document
P.7

[REDACTED]

10^e

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 5 oktober 2010 9:25

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Discussienotitie Wob voor overleg aanstaande donderdag

Beste [REDACTED]

Bijgaand mijn bijdrage voor onze brainstormbijeenkomst aanstaande woensdag over de Wob: uitslag enquête en mogelijke maatregelen.

Het stuk is echt bedoeld als discussiestuk; niet letten dus op mogelijk niet consistente opbouw of typefouten. Mijn doel van de bespreking donderdag m.b.t. dit stuk is dat we enige richting kunnen bepalen wat betreft de onderwerpen die we nog verder willen uitwerken en mogelijk dat ook een aantal vragen/aandachtspunten al ingevuld/beantwoord kunnen worden. Verder graag jullie reactie op mijn voorgestelde oplossingen/conclusies of andere aanvullende opmerkingen/oplossingen.

Schrik niet van de omvang van het stuk. Ik heb voor de volledigheid alle ooit genoemde mogelijke maatregelen opgenomen, ook de maatregelen waarvan we al bedachten dat we er niets mee doen; die hoeven we dus niet te bespreken. Verder zit er (voor het overzicht en compleetheid) veel bekende tekst in, dus ik vermoed dat het vlot te lezen is.

Ik heb de verschillende onderdelen opgebouwd volgens het principe 'probleem-analyse-oplossing/conclusie'. Maar juist aan de probleemkant zitten nog gaten, die de enquête wellicht in zal vullen (ook dat bespreken we donderdag a.h.v. een stuk van [REDACTED]). Analyse en oplossingen zijn dus veelal onder voorbehoud van nog te constateren/concretiseren problemen waarvoor een wettelijke oplossing wenselijk is.

Vriendelijke groeten,

[REDACTED]

10^e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

[REDACTED]

Postbus 20011

2500 EA Den Haag

tel.: 070 [REDACTED]

[REDACTED]@minbzk.nl

Vaste dag afwezig: woensdag

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@research.nl
Verzonden: dinsdag 3 augustus 2010 12:00
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Concept notitie oneigenlijke / complexe Wob-verzoeken

Beste mensen,

In de bijlage vindt u de conceptnotitie met een afbakening van oneigenlijke en complexe/omvangrijke Wob-verzoeken. De notitie dient als basis voor de ontwikkeling van de vragenlijst van de enquête, en is gebaseerd op literatuurstudie en interviews.

Wij zijn benieuwd naar uw reactie.

Met vriendelijke groet, mede namens [REDACTED]

[REDACTED]

Beleidsonderzoeker

Research voor Beleid

onderdeel van Politis

Bredewater 26

Postbus 602

2700 MG Zoetermeer

T. 079 [REDACTED]

F. 079 [REDACTED]

[REDACTED]@research.nl

www.research.nl

Research voor Beleid bestaat 30 jaar. Bezoek onze vernieuwde website.

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: donderdag 24 juni 2010 14:17
Aan: [Redacted]
CC: [Redacted]
Onderwerp: FW: Vraag offerte Wob

Geachte [Redacted]

10^e

*Bijgaand de vragen en antwoorden. Mocht u nog aanvullend vragen willen stellen met betrekking tot de offerte dan kunt u die aan [Redacted] stellen.
Wat het indienen van de offerte betreft: u kunt volstaan met het indienen van een offerte per e-mail as maandag. Het toesturen van een offerte in hardcopy is niet nodig !*

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [Redacted]
Verzonden: donderdag 24 juni 2010 13:51
Aan: [Redacted]
Onderwerp: FW: Vraag offerte Wob

10^e

Geachte [Redacted]

naar aanleiding van het offerteverzoek voor het onderzoek naar de WOB stuur ik u bijgaand een compilatie van de vragen en antwoorden die wij van andere bureaus mochten ontvangen.

Met vriendelijk groet,

[Redacted]

Vragen over offerteaanvraag:

Op welke bestuursorganen moet het onderzoek gericht zijn?

Op de organen zoals genoemd in de aanvraag (andere organisaties hoeven dus niet meegenomen te worden). Sommige zbo's hebben regiokantoren, zo heeft de Belastingdienst krijgt regelmatig Wob-verzoeken die per regiokantoor afgehandeld moeten worden. Het gaat dan uiteraard om het niveau waar daadwerkelijk de Wob-verzoeken worden afgehandeld.

Heeft BZK adreslijsten beschikbaar?

De departementen kunnen via BZK benaderd worden. Daarnaast heeft BZK een contactpersoon bij de VNG die wellicht kan ondersteunen bij het benaderen van (juridische afdelingen van) gemeenten. BZK heeft een contactpersoon bij VtsPN die contact heeft met alle Wob-functionarissen van de verschillende politiekorpsen. Het is op dit moment niet duidelijk of er andere adreslijsten beschikbaar zijn.

Het is binnen BZK in ieder geval niet duidelijk hoe de afhandeling van Wob-verzoeken binnen de verschillende bestuursorganen is geregeld. Dat zal veelal bij de juridische afdeling zijn.

Welke gemeenten moeten benaderd worden?

Het gaat BZK om een globaal beeld van de situatie bij gemeenten. Daarvoor is met name een spreiding over gemeenten van verschillende omvang van belang. Spreiding door het land is meer om daadwerkelijk een beeld op nationaal niveau te krijgen.

Planning

De Staatssecretaris van BZK heeft aan de Kamer toegezegd voor eind 2010 aan de Kamer te rapporteren over dit onderwerp. Vandaar de einddatum van 15 september. BZK is zich er van bewust dat dit betekent dat de dataverzameling zal plaatsvinden tijdens de zomervakantieperiode.

Werkgroep 'misbruik Wob'

De werkgroep 'misbruik Wob' waaraan gerefereerd wordt, heeft niet eerder zelf gedacht over criteria voor omvangrijke/complexere verzoeken. De werkgroepleden zullen alleen in het kader van het onderzoek benaderd worden. Niet bij de inrichting van het onderzoek.

Andere factoren

In een ander onderzoek in opdracht van BZK is gekeken naar de situatie in het buitenland. Dit onderzoek richt zich alleen op de feitelijke situatie in Nederland.

Als het onderzoeksbureau van mening is dat ook de visie van de kant van de Wob-verzoekers relevant is, zien we dat graag gemotiveerd in het voorstel terug.

Vorm van het onderzoek

BZK is benieuwd naar de voorstellen voor inrichting van het onderzoek. De opmerkingen daarover in de offerteaanvraag zijn enkel suggesties.

Ministerstafbericht

Hoorzitting GroenLinks over Informatie Commissaris

Mariko Peters (GL) komt met het initiatiefwetsvoorstel de 'vrijheid op informatie-wet', om de openbaarheid van bestuur te verruimen. Een van de onderdelen van haar voorstel zal het instituut Information Commissioner (IC) zijn. In dit kader heeft zij op 16 april jl. een hoorzitting georganiseerd over het instituut Information Commissioner (IC). Gesproken werd met de IC's van het Verenigd Koninkrijk (Graham Smith) en Ierland (Emily O'Reilly).

Voorts waren aanwezig de Kamerleden Ouwehand en Brinkman en vertegenwoordigers van pers, wetenschap, rechtshulpverlening, Nationale ombudsman en College Bescherming Persoonsgegevens.

In de bijeenkomst kondigde Mariko Peters aan dat zij na het meireces zal starten met de consultatie.

De beide IC's schetsten het beeld dat hun land 'van heel ver' komt en dat 'open governance' nog niet zo eenvoudig ligt. Zij wijzen erop dat de politiek maatschappelijke context mede het niveau van openbaarheid bepaalt. In tijden van crisis is er een grotere roep om openbaarheid.

Het beeld dat beide IC's, schetsen is er één van informele geschillenbeslechting. Nadeel: het leereffect is beperkt tot het bij het geschil betrokken partijen. De IC kan ook organisaties die zich systematisch niet aan de regels houden monitoren en is er de mogelijkheid van 'naming and shaming'. De IC kunnen verder voorschrijven welke documenten actief openbaar gemaakt moeten worden. Als de IC's informeel of formeel uitspraak hebben gedaan, wordt nog slechts in zeer principiële gevallen verder geprocedeerd. Het algemene beeld is dat de kwaliteit van de besluitvorming vooruit gaat. De IC's achten de interne bezwarenprocedure onmisbaar. Het biedt het bestuursorgaan de mogelijkheid tot heroverweging, wat het aantal geschillen doet afnemen en een leereffect kan hebben. Ook achten zij het van belang dat de behandeling van verzoeken om informatie worden behandeld door personen die op een voldoende hoog niveau zitten; dat is vaak eerst het geval in de bezwarenfase.

Een deel van de vragen van de toehoorders zag op het belang van de snelheid van het verstrekken van informatie. Dat belang werd onderkend maar ook enigszins gerelativeerd. Het effect dat het instituut IC heeft op de snelheid, is pas op termijn te zien (en, als het echt ergens over gaat, is de nieuwswaarde doorgaans niet binnen enkele dagen verdampt).

In het Verenigd Koninkrijk en Ierland staat het hergebruik van overheidsinformatie nog in de kinderschoenen. De IC's wijzen erop dat hergebruik en open data niet moeten worden verward met informatie op verzoek. Verstrekken van informatie op verzoek zal naar hun oordeel ook in de toekomst een belangrijke overheidstaak blijven.

10^e

